

İşçinin onuru sermayeyi yenecektir!

İŞÇİNİN SESİ

Türk-İş'te birleş!
1 Mayıs'ta devleş!
Yıl:13, Sayı:326, 8 Nisan 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

1 MAYIS

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKEREN HEMU WELATAN YEKBIN!

1 Mayıs 1977'nin 10. yıldönümü geliyor!

İŞÇİ ARKADAŞ! 1 Mayıs 1987'ye hazırlanıyor musun?

S. Çetin

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Umut işçi sınıfıdır!

Türkiye'de sınıf savaşımı yükseldikçe burjuvazi kendine özgü mekanizmaları kullanarak hoşnutsuzluğu "bastırmaya" çalışıyor.

Hoşnutsuzluğu bastırma çabasında, en az polisiye önlemler kadar, hatta uzun erimde ondan daha da etkin bir önlem de *din*dir.

3 Nisan günü *Türkiye'nin Sesi* radyosunda bir dini program yayınlandı. Her zaman yayınlıyorlar. Ama bu programın ilginçliği, burjuvazinin somut sorunlarıyla çarpıcı bir bağı olmasındadır.

Dini program, "ey iman edenler, zandan kaçının, iftira etmeyin, asılsız dedikodulardan uzak durun" diye başladı.

Sonra, "ateş olmayan yerden duman çıkmaz", "yel esmeyen yerde kök sallanmaz" sözlerinin halk arasında yaygınlaştığından, "ileri geri" kullanıldığından dem vurdu.

Programın konuşmacısı daha sonra, halkın, kimsenin ayıp ve kusurlarını açıklayıp ortaya dökmemesini, başkalarının kusurlarıyla uğraşmamasını istedi.

Türkiye burjuvazisinin bunalımlı yapısının iyice azdığı, ülkenin bir yanda yığınsal grevler, direnişlerle dolu bir işçi hareketliliği, öte yanda da azgın bir sömürge savaşı içinde bulunduğu ortamda, halk arasında, "ateş olmayan yerden duman çıkmaz" vb. sözlerin yaygınlaşması, elbette doğaldır.

Bu tür atasözlerinin yaygınlaşmasının daha önemli bir anlamı daha var. İşçi ve emekçi halkımız, bu düzenin "kusur"larını yalnızca görmekle kalmıyor. Bu kusurları, parmağıyla birbirine gösteriyor. Bu, bu düzende eskisi gibi yaşamama yolunda şiddetli istemin yansımasıdır.

Akıl almaz ekonomik ve sosyal güçlükler altında yaşayan işçi sınıfı ve emekçi halk, Kürt halkı, artık hiçbir güçlüğe "dayanmak istemiyor". "Yaşama sevincini" dinde veya duada değil, öfkesini eyleme dönüştürmede, sokaklara çıkmada, örgütlenmede arıyor. "Madem ki kökleri sallanıyor, daha fazla yel estirmeli ki yıkılsın" diyor.

Burjuvazi buna, "dini program"da, "Allahı gücendirmeyin" diyerek yanıt vermeye çabalıyor.

Programın sonunda söylenen şu sözler halkın *değil*, çaresizlik içindeki burjuvazinin duasıdır: "Allahım, beni anamı, babamı, milletimi, *devletimi* ... koru. Bana yaşama sevinci ver. Her türlü zorluğa dayanma gücü ver."

Açıktır ki, bu kısa program bile dinin halkın afyonu olduğu şeklindeki Marksist düşüncenin doğruluğunu gösteriyor.

Ama, halkımız yıllarını boşuna geçirmiyor. Devrimci durum dönemi, faşizm dönemi çok iyi gösterdi ki, işçi sınıfını kurtaracak olan *yalnızca* kendi kollarıdır. Devrim düşüncesi ona yaşama sevinci, komünist, savaşkan partisinin varlığı ona zorlukları altetme gücü veriyor.

C.S., Londra

KANITLA!

Haydar Kutlu, son yazılarında, işçi sınıfımızı küçük ve güçsüz göstermek için elinden geleni yapıyor. Sayıları "birkaç yüzbini geçmeyen proleter çekirdek ve küçük işletmelere dağılmış birkaç milyonluk işçi sınıfı"ndan söz ediyor.

Azılı gerici ANAP hükümetinin Çalışma Bakanı Taşçıoğlu ise, geçenlerde, ülkede 3 milyon işsiz olduğunu söyledi.

Taşçıoğlu'nun bile geride bıraktığı Haydar Kutlu'yu, Türkiye devrimci hareketi ve işçi sınıfı önünde SÖYLEDİKLERİNİ KANITLAMAYA ÇAĞIRIYORUZ.

Sendikal demokrasi belgisini yükseltmeliyiz!

Selam yoldaşlar, Size kısa bir aradan sonra yeniden merhaba diyebilmenin sevinci ve coşkusu içindeyim şu an. Sevgili yoldaşlarım size bu yazımda geçenlerde ilk defa ziyaretine gittiğim bir sendikada, sendika başkanıyla aramızda geçen konuşmayı ve izlenimlerimi aktarmaya çalışacağım.

Yoldaşlar, sendika Türk-İş'e bağlı ve sosyal demokrat eğilimli bir sendika. Sendika başkanına kısa bir hoşbeşten sonra üye olmak istediğimi söyledim. Çalıştığım işyeri altı kişilik atelye olduğundan üye olabilmem için en az dört kişi olmamız gerektiğini, beni tek başına üye yapmakla ne benim ne de sendikanın kazançlı çıkacağını söyledi. Hatta işveren bunu duyarsa işten atılabileceğimi de uzun uzun, yasal-formalite gerekçeleriyle birlikte anlattı.

Eh, iş yasalara gelir de durmak olur mu? Hani "bir dokun bin ah işit" derler ya... Bizimkisi de öyle oldu. Sevgili sendika başkanı abimiz varolan yasalarla işçi haklarının nasıl kuşa çevrildiğini, yasalarla kendi önlerinin nasıl tıkandığını anlattı. En büyük sorunlarının, işyerlerinin dağınık ve küçük olmasından dolayı örgütlenmedeki zorluk olduğunu söyledi.

Lafı laf açar derler ya. Söz dönüp dolaşıp sendikanın örgütlenme şekline geldi.

Sendika yönetim kurulu işçilerden oluşuyor. Sendikacı olarak bir tek başkan var. Ve yıllardır bu işin başında. Sendika içi demokrasiden söz açıldı. Gerçekten sendika ağalığına yasal zemin hazırlanmış ve devlet tarafından zorlanır bir duruma getirilmiş. Örneğin:

Şimdi diyelim bizim işkolunda sendikanın kongresi yapılacak ve yeni başkan ve yönetim kurulu oluşturulacak. (Bunları sendika başkanının ağzından aynen aktarıyorum) "İşyerlerine sendika olarak duyuruda bulunuyoruz. "Sendikamızın kongresi yapılacak, delege olmak isteyenler bize başvursun, şu kadar delegeyi sizin fabrikadan alacağız. Sonra, diyelim o işyerinden Ahmet, Mehmet ve Selami adında üç işçi bize başvurdu. Bana iki delege lazım.

"Bu delegeliğin bir başvurusu olur. Bir de işin onay kısmı var. Kim onaylayacak? Tabii ki sendika başkanı olarak ben onaylayacağım. Şimdi ben namussuz bir insan olsam, oradan delege seçeceğim insanlara onay belgemi verirken kendi adamlarım dışındakilere onay verir miyim? Vermem tabii. Niye vereyim?

"Yani sonuçta ne olacak? Kime şikayet edecek? Yine sendika başkanı olarak bana. Alırım o şikayeti hasıraltı ederim. Bu arada atı alan Üsküdar'ı geçer. ... İşte dostum bu yasalarla ve bazı sendikalarda olan bu. Sorun burada yatıyor. Sendika içi demokraside yatıyor."

İşte böyle yoldaşlar. Sendikal demokrasi belgisini tüm sendikalarda yükseltmeliyiz.

Sohbetimiz epeyce sürdü. Daha sonra grev, toplu sözleşme, lokavt tüm bu konularda konuştuk.

Şu yasaları inceleyen ve toplumsal-ekonomik yapının çıkmazını gören her sağduyulu insan, önümüzdeki yıllarda kıran kırana bir mücadele olacağını anlar. İşçi sınıfının çevresi yasalarla öylesine kapatılmış ki en basit bir asgari ücret için yaptığın grevde dahi karşında devletin kolluk kuvvetlerini buluyorsun.

1970'lerde bu biraz daha yumuşaktı, şimdi çember daraltılmış. Yani en basit yapacağın bir ekonomik mücadele hızla siyasal mücadeleye gidiyor. İşin nesnelliği bizi oraya götürüyor. Bunu bu sendika başkanı dostumuzla sohbet ederken bir kez daha anımsadım.

Sohbetimizin ilgi çekici bir yönü de Türk-İş Kongresi ile ilgiliydi. Acaba kongreden sonra muhalefette kalan sosyal demokrat sendikacılar ayrı bir konfederasyon düşünüyorlar mıydı? Bu sendikacıyla yaptığım sohbette böyle bir hava olmadığı söylendi. Türk-İş'teki muhalefet üstüne görüşlerini anlattı.

Kongrede dönemler bir yana, delegeler çok ilginçmiş. Bir anısını anlattı: Falanca sendikanın delegeleriyle konuşuyorlarmış. "Şevket şöyle, Şevket böyle" diye. Adamlar baş sallıyor ve doğru diyorlar. İş muhalefete oy vermeye gelince "abi kusura bakma biz Şevket Yılmaz'a oy vereceğiz" diyorlarmış. Bizim dost sendikacı bunu anlatırken köpürüyordu. Kongrede sosyal demokratların yeterince ve istenildiği gibi çalışmadığını söyledi.

Bana ayrılırken okumam ve aydınlanmam için sendikanın yayınlarından verdi ve beni çok sevdiğini ve tekrar mutlaka beklediğini belirtti.

B.B., Ege

Kürdistan'da katliamı lanetledik!

Türkiye ordusunun Kürdistan'a dalıp Irak içlerine kadar girmesini protesto etmek için 27 Mart Cuma günü Londra'daki Türkiye Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi yapıldı. Gösteriye İngiltere Türkiyeli İlericiler Birliği (İTİB) de katıldı.

"Kürdistan'da Soykırıma Son" flamaları altında yapılan gösteri çok canlı geçti. Polisin megafon kullanmaya izin vermemesine rağmen belgiler megafonu aratmayacak şekilde gür ve coşkuyla bağırıldı.

İTİB, gösteri öncesinde çıkardığı aşağıdaki protesto bildirisini Londra'daki fabrikalarda geniş olarak dağıttı.

Kürt halkı üzerindeki zulme karşı çıkalım

4 Mart günü 30 Türk savaş uçağı "bir avuç teröristi" takip bahanesi ile bir kez daha Irak Kürdistanı'nda köyleri bombaladı. Saldırıda yüzlerce sivilin öldürüldüğü ve yaralandığı açıklandı. Bu son dört yıl içinde Türkiye'nin Irak Kürdistanı'nda yaptığı üçüncü askeri harekattır.

Bugünlerde Türkiye ordusu Türkiye Kürdistanı'nda acımasız bir savaş yürütüyor. Bölgeye aktarılan yeni askeri birlikler, "köy korucusu" adıyla yöre halkından oluşturulan milis güçleri, uygulamaya sokulan zorunlu göç planı, "toplu köy" projesi, sınırda döşenen yeni mayın tarlaları, Kürt halkına yönelik çok yönlü bir saldırının işaretleridir.

Türkiye burjuvazisinin amacı, ayrı bir ulus olarak varlığını dahi inkar ettiği, en asgari haklarını bile tanımadığı Kürt halkını zor kullanarak sindirmek, onun kurtuluş özlemini bastırmak, Türkiye Kürdistanı'ndaki yaşamsal çıkarlarını korumaktır.

Türkiye, hem Kürt hareketini ezmek, hem de kendi yayılmacı politikalarını yaşama geçirmek için sınır ötesi yeni maceralara hazırlanıyor. Bu tür maceralar bugünkü iktidar için hem burjuva muhalefetin üstesinden gelmek, hem de henüz canlanan işçi sınıfı hareketini ve sol muhalefeti bastırmanın da bir yoludur. Nitekim, burjuva muhalefet Kürt halkına yönelik saldırı dalgası ile birlikte muhalefeti bırakmıştır. "Ulusal çıkarlar" denen burjuva çıkarlar etrafında tüm burjuva kesimler ve onların siyasi partileri tek sesli bir koro oluşturmuştur. Militarizm ve şövenizm daha bir güç kazanmıştır.

Türkiye ordusu, kritik bir aşamaya ulaşan İran-Irak savaşına müdahale edebilir. Türkiye ordusunun sınır yöresindeki hazırlıkları ve askeri yığınağı bunun uzak bir ihtimal olmadığını gösteriyor.

Tüm Türkiyeli, Kürdistanlı işçileri, göçmen örgütlerini ve İngiltere'deki demokrasi güçlerini, Türkiye'nin Kürdistan'daki terörüne karşı sesini yükseltmeye çağırıyoruz.

GÖR BRE

Yürü bre, bilinci sür de yüreğin silahına
Vur bre vur şahmerdanı, soldan vur.
Sor bre rengarengi sor,
güzel mi güzeli işçi geleceği
sor nerdedir.
Yiğit komünistin kartal gözlerindedir:
Güzelim dünyanın kenesine
başımızdaki bite
burjuvaziye vuran
yıkıp da yapan devrimdedir!

Gör bre gör.
İşçi gelecek
Senin yaratıcı ellerindedir!

18.2.1987
Mercan Köklü

Bu eylemle meclise dilekçe türü eylem biçimi artık seçenek olmaktan çıktı.

Önümüzde cıvıl cıvıl hareketli, yürüyüşlü mitingli günler var.

Burjuvazinin hiçbir barikatı cıvıl cıvıl, hareketli günlere yükselişi engelleyemeyecektir

TÜRK-İŞ KOŞMAYA HAZIRLANIYOR

Türk-İş'in dilekçe eylemi yapıldı. Eylemin ayrıntıları biliniyor. Biz bunlara girecek değiliz. Yalnızca bazı noktalara işaret edeceğiz.

Eylem konusu, "yüründu mu yürünmedi mi", "kaç adım atıldı", "barikat açılabildi mi" vb. dar bir çerçeve içinde sunulmaya çalışıldı. Ancak yaşamın güçlü gerçekleri karşısında bu çaba çok kısa sürede boşa çıktı.

Bu eylemle, meclise dilekçe türü eylem biçimi artık eylem seçenekleri arasından çıktı. Bir yandan işçilerin eylem yapma isteği bütün gücüyle, hatta güç kazanarak varlığını sürdürürken öte yandan meydan artık yalnızca miting, yürüyüş vb. türü eylem biçimlerine kaldı. Eylem günü, polisin yürüyüşü engellemesi üzerine bazı dilekçelerin yakılması, bizce bu olguyu temsil etmektedir. Dilekçe yakılmıştır. Bir adım daha atılmıştır.

Nitekim önceleri konuyu yüründü-yürünmedi çerçevesinde sunmaya çalışan bazı gazeteler, kısa süre sonra "işçi dünyasında hava gerginleşiyor" diye başlıklar atmışlar yaklaşan "tehlike"ye dikkat çekmişlerdir.

Bu eyleme ilişkin işaret etmek istediğimiz bir nokta da Türk-İş'teki muhalefetin işlevidir.

Hem sağcı Özbek, hem sosyal demokratlar, uzun bir süredir yönetimi suçlayıp kendilerini temize çıkarma yolundan yürüyorlar. Eylem gerekliliğini bu yolda bir koz olarak kullanıyorlar. Yönetim yapmıyor, diyorlar. Oysa bu eylemin kararı alınış süreci muhalefetin kendisinin konumunu da sergilemiştir.

Türk-İş Başkanlar Kurulu bağlayıcı bir organ değildir. Ancak yine de, meclise yürüyüş sonucu, kararlı bir karşı eğilime rağmen ulaşılmış bir sonuç değildir. Militan eylem ister gözüken muhalefet, eylem biçimi konusunda anlaşıp, toplantıda, örgütün çoğunluğu böyle istiyor diye ağırlık koyabilirdi. Koymadı.

Hele ki Mustafa Özbek'in militan eylem demagojisi artık kabak tadı verdi. Bu sağcı sendikacı, hem geneliyle işçi tabana, hem de özellikle Türk Metal tabanına yaranmak için uzun süredir sözde, mangalda kül bırakmıyor. Örgüt toplantısında, yerinde ve zamanında militan eylem kararı alınması için yapıcı bir çalışma yürütmeyip, ondan sonra kararın alınmamış olmasını, yaptığı "muhalefet"te, örgütü yıkıcı bir biçimde kullanıyor. İşçilerin birliğini kendi sağcı ve gerçekte pasifist, düzen yanlısı emelleri için bozmaya çalışıyor.

Eylemin işaret edilmesi gereken bir başka yanı da muhalefet partilerinin tutumudur.

Polisin barikat kurmasına, SHP, DSP, DYP hepsi karşı çıktılar. Bunu anti-demokratik ilan ettiler. Gerçekten de bu çok anti-demokratiktir. Ancak işin ilginci, bunu eleştirenlerin kendi tutumu da demokratik olmaktan uzaktır.

ANAP'ı eleştirirken İnönü, böyle yasakçı tutumların "vahim sonuçlar" doğuracağını söyledi. Ecevit, hükümeti "sosyal patlama ortamı" yaratmakla suçladı. Cindoruk ise "tırmanış zararlıdır" diyerek bu yolu kapattınız, şimdi eylem biçimleri tırmanacak demek istedi.

Görüldüğü gibi ANAP'ı anti-demokratik bulanların kendi kayguları da demokrasi değil, anti-demokratikliğin rejime "zararlı" sonuçlar doğurmasıdır.

Eylem sonrasında Türk-İş yönetimi aleyhine açılan soruşturma ve sonucu da bir başka noktadır.

DGM soruşturdu ve eylem için takipsizlik kararı verdi. Şimdi ortaya şöyle bir soru çıkıyor:

Eğer dilekçe vermek üzere meclise yürümek suç değildiyse neden engellendi? Suç olmayan birşeyi engelleyen neden suçlu sayılmıyor? Yok suçtu ama işlenmesine fırsat verilmedi diye düşünülüyorsa, o zaman en azından suça teşebbüs suçu söz konusu oluyor ve bu doğrultuda bir karar gerekirdi. Ama ... sıkmıyor. Çünkü:

İşçi bu yaşanmaz koşullara karşı her türlü eyleme hazırdır. Halkın da umudunu buna bağladığı apaçıktır. Eylem günü çevredekiler, "Türk-İş, Türk-İş" diye bağırarak polisle itiş kakışta Türk-İş'ten yana tavır koymuşlar...

Önümüzde cıvıl cıvıl hareketli, yürüyüşlü, mitingli günler var. Ne polis barikatları, ne de burjuvazinin türlü çeşitli ideolojik barikatları yükselişi engelleyemeyecektir. Türk-İş yürüyemedi değil, Türk-İş koşmaya hazırlanıyor.

S. Günbudak

Derby grevi sonra erdi. Şimdi gözümüzü grevdeki onbinlere diktik.

DERBY Gr vi başarıyla s nuçlandı

Derby grevi başarıyla bitti. İşçi sınıfının yükselen savaşımının önemli bir basamağı olarak tarihe geçti.

Derby grevi militan anılar canlandırdı. Netaş'la omuz omuza, kararlılık, özveri ve dayanışma bayrağını coşkuyla dalgalandırdı.

İmzalanan toplu sözleşmeye göre işçiler birinci yıl için %45 artı 10 bin, ikinci yıl için %35 artı 6 bin lira zam elde ettiler. Ayrıca yakacak, izin, bayram gibi ek ödemeler de var.

Türkiye'nin bugünkü hayat pahalılığında bunlar bir önceki yılın kayıplarını karşılamıyor. Bu açıdan tüm işçi sınıfımız için katedilecek çok yol vardır. Ama soruna yalnızca bu açıdan bakamayız.

Koca bir sınıf savaşı yürüyor. Her grev, her eylem tuğla üzerine tuğla koyuyor, duvarı yükseltiyor. Netaş %40.5 aldı, Derby %45... bu savaşımın attığı bir ileri adımı gösteriyor.

Netaş bitti, Derby bitti, bugün on binler grevdedir. Bugün on binler, yarın yüz binler, milyonlar....

Bozüyük eylemi: Dalga yüks liy r!

Dipten gelen dalga, büyük kent küçük kent demeden binleri arkasına takarak, her geçtiği yerde derin iz bırakarak, daha canlı daha militanca yükseliyor.

Bilecik'in Bozüyük ilçesinde yerel, küçük ama önemli bir yürüyüş-miting yapıldı. 29 Mart'taki eyleme 3 bini aşkın işçi katıldı.

Bozüyük'teki Toprak Seramik Sanayii'nde 60 işçi, Çimse-İş'ten Kristal Çitser-İş'e geçtikleri için işten çıkarılmışlardı. Aynı sıralarda başka bazı işyerlerinde de işten çıkarmalar olduğu duyuldu. İşçiler arasında kızgınlık yayıldı. Bunun üzerine Kristal Çitser-İş bir protesto eylemi düzenledi.

Yürüyüş ve miting Toprak Sanayii'nde yapıldı. Mitingde Harb-İş Başkanı Kenan Durukan ve Petrol-İş Başkanı Cevdet Selvi birer konuşma yaptılar. Eyleme katılmak üzere başka şehirlerden de işçiler geldiler.

Sınıf savaşımı dalga dalga yükseliyor. Bir grev-yürüyüş dalgası gidiyor, yenisi, daha yaygın, daha militan geliyor.

Önce ilk grevler başlamıştı. Ardından Balıkesir yürüyüşü, İzmir ve Eskişehir mitingleri geldi. Bunlar hareketi bir üst düzeye çıkardı.

Yeni dalga Netaş'la, Derby'le başladı. Şimdi gazeteler "grev patlaması"ndan söz ediyor. Bozüyük eylemi de bu yeni dalganın yaygın yürüyüş ve mitinglerinde "patlama" olacağının ilk müjdecisi oldu.

Polisiniz, yasaklarınız, ihtarlarınız vız gelir bize vız!

Biz ölümü göze aldık!

Erdemir işçisinin savaşım azmi çelik gibidir. Burjuvazinin örgütsüz, sendikasız bırakmaya çalıştığı işçiler birliklerini gözbebeği gibi koruyacaktır.

Türkiye, grev ve protesto eylemlerinin kazanında fokur fokur kaynıyor. Bunun önemli bir göstergesi de Zonguldak'taki gelişmelerdir. Özellikle Ereğli Demir Çelik fabrikalarında çalışan binlerce işçinin öfkesi, artık, sıçramalı olarak gelişen eylemlerde yansımaktadır.

En son olarak, Otomobil-İş Sendikası'nın düzenlediği büyük bir işçi toplantısının ardından, işçilerin aldıkları karar gereği, hükümetin uygulamalarına karşı bir imza toplama kampanyası başlatıldı. Bunun üzerine Erdemir'in özel polis gücü, işyerinde yetkili sendikanın referandumla belirlenmesini isteyen bir dilekçeye imza toplayan 8 işçiyi sorguya çekti. Daha sonra bu işçilerin işten çıkartıldıkları bildirildi. Otomobil-İş Sendikası'nın yaptığı bir açıklamaya göre 300'ü aşkın işçiye de "ihtar" verildi.

İşten çıkartılan işçilerden 4'ü "ölüm orucuna" yatarken, diğer 4 işçi, Otomobil-İş Sendikası yöneticileri ile birlikte Erdemir genel müdürlüğü önüne siyah çelenk koymalarını engelleyen polisçe gözaltına alındı. Gözaltına alınan 8 kişi Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne sevkedildikten sonra serbest bırakıldı.

Ölüm orucuna yatan 4 işçinin eylemi 12 gün sürdü. İşçiler arasında büyük destek gördü, yankı uyandırdı.

Erdemir'de savaşım azmi çelik gibidir

Erdemir işçisi, onyılların deneyimi ile pişmiş, burjuvazinin en ince sahtekarlıklarının ağusunda yıkanmış bir ileri işçi kesimidir. 10 yıldır toplu sözleşmesiz bırakılmasına, A tipi-B tipi personel gibi sahte ayrımlarla bölünmeye çalışılmasına, ezici çoğunlukla seçtiği sendikaya bir türlü yetki verilmemesine, özel polis gücüne, orduya, sarı sendikacıların yıllardır tükenmeyen oyunlarına rağmen Erdemir işçisi burjuvaziye pabuç bırakmamıştır. Bırakmayacağını da her fırsatta göstermektedir.

Burjuvazi, Erdemir'in yetkilileri, yıllardır toplu sözleşme yaptırmıyorlar.

8000 dolayında işçisi olan Erdemir'de işçileri A-tipi personel, B-tipi personel diye, bölmeye çabalıyorlar. Sendikasız tuttukları 2100 "A-tipi" işçiye yüksek ücret, iyi lojman vb. hakları tanıyıp onları, geri kalan 5600 işçiden *nesnel* olarak ayırmaya çabalıyorlar. *Olmuyor!*

Yetki sorununu iyice arap saçına döndürmek için sendika üyeliği söz konusu olduğunda "A-tipi" dedikleri 2100 işçiyi ayrı tutuyor, yetki tartışması olduğunda bu işçileri toplam sayı içinde değerlendiriyorlar. Kendi istedikleri "yasal" kararı çıkartmayan yargıçları sürdürüyorlar. Raporlar, müşavirler, yargıtay kararları vb. ile sahtekarlığın bin türlüsünü deniyorlar. Erdemir işçisi bu oyunları da *yutmuyor, birliğini koruyor!*

Burjuvazinin en son yaptığı, hiçbir hukuka dayanmadan, "ben yaparım olur" anlayışıyla, yasal haklarının gerçekleşmesi yolunda imza toplayan işçileri, işletmenin *özel polis gücüyle* sorguya çekmek, sekizini işten çıkarmak, üçyüzden fazla işçiye de, dilekçeye imza attıkları için "ihtarname" vermek oldu. Ardından, gözaltı, DGM, baskı, tehdit, şantaj, fabrika içinde dolaşma yasağı, Türk Metal provokasyonu vb. geldi. *Yine tutmadı.* 4 işçinin giriştiği ölüm orucu işçiler arasında büyük destek gördü.

Biz ölümü göze aldık

Çok değil, dört işçinin 12 gün sürdürdüğü ölüm orucu da gösteriyor ki, Erdemir'de bıçak kemiğe dayandı dayanacaktır. İşçilerin kararlılığı ailelerinden yansıyor. Ölüm orucuna yatan işçiler, "biz ölümü göze aldık, işçiler kolay ölmez" derken, aileleri buram buram öfke, derin bir savaşım azmi içinde koca Türkiye işçi sınıfının düşüncelerine tercüman oluyorlar. Grevci eşleri şöyle diyor:

"... Eğer bu mücadelede eşlerimiz ölürse onların bıraktıkları yerden

Öfkemiz kınından çıkmış keskin kılıçtır!

130 fabrikada çalışan 3 bin deri işçisi, 16 yaşında genç bir işçinin makinanın silindirleri arasında can vermesini çeşitli protesto eylemleriyle lanetlediler. İşçiyi öğüterek kâr eden bu düzene karşı öfke ve nefretlerini dile getirdiler.

Muharrem Yeşilyurt Kazlıçeşme'deki Abdinur Alkoş deri fabrikasında 6 aydır çalışıyordu. Deri sıkma makinesini kullanıyordu. Patronun "Türkiye'de birkaç tane var" diye övündüğü bu makineyi 16 yaşında genç bir işçinin kullanılması, Muharrem'in işçilik hünerini, patronun ise kâr uğruna nasıl gencecik bir insanı kurban edebildiğini gösteriyor.

Muharrem'in ölümü işçiler arasında derin öfke ve nefret uyandırdı. Deri işçileri yemek boykotu yaparak, cinayetin işlendiği fabrikanın önüne siyah bir çelenk koydular.

Fabrikanın önünde Muharrem ve iş cinayeti kurbanı tüm işçiler için saygı duruşu yaptıktan sonra işçiler bağırarak hesap sormaya başladılar:

— Üç kişinin çalışması gereken makinelerde bir kişi çalıştırıyorsunuz.

— 18 yaşından küçükleri böyle işlerde çalıştırmak yasak olduğu halde çalıştırıyorsunuz.

— Gencecik işçiyi hiçbir eğitim vermeden böyle bir makinenin başına koyuyorsunuz.

— Böyle yaparsanız sonu bu olur. Bu iş kazası değil cinayettir!

İşçiler bunları öfkeyle haykırırken sorunun özünü, bu düzenin işçiyi nasıl öğüttüğünü de çok güzel ortaya koymuş oldular. İşçilerin öfkesi karşısında korkuya kapılan fabrika patronu ise hemen makinenin yanında bir kurban kesti!

Patronun oğlu aynen şöyle diyor:

"Makineyi ilk kurduğumuzda kurban kesmiştik. Şimdi bu iş kazasından sonra da, bir daha olmasın diye yine kurban kestik."

Anlaşılan, arada bir kurban kesmek, cinayeti önlemek için yapılması gerekenlerden daha ucuza geliyor. Üç işçilik işte bir işçi çalıştırıyorlar. Daha düşük ücret vermek için, böyle bir makinenin başına yasak olduğu halde 16 yaşında bir işçi koyuyorlar. Zaman kaybı olmasın diye onu da yeterince eğitmiyorlar. Önce işçiyi kurban edip, sonra koyun kurban keserek kurtulacaklarını sanıyorlar!

Siz kimi kandıracaksınız? İş cinayetlerinin kurban keserek, yok ayet okuyarak vb. boş ve hem de "bedava" yollardan önlenemeyeceğini işçiler bilmiyor mu sanıyorsunuz?

Bir kurban kesmişler, ardından makine 16 yaşındaki gencecik delikanlıyı öğütmüş, şimdi bir daha olmasın diye yeniden kurban keseceklermiş! Mantığa bakın! Sanki ilk kurban çok etkin bir önlem olmuş da, yine kurban keseceklermiş! Yok baylar, siz bu işten, kesilen koyunların bile yutmayacağı böyle mavallarla, birkaç kurban parasıyla kurtulacağınızı sanıyorsanız aldanıyorsunuz!

Türkiye öyle bir ülke ki, herşey gibi iş cinayetleri konusu da gelip devrimle bağlanıyor. İş cinayetlerini önlemek için kâr uğruna 16 yaşında işçileri bile öğütmekten çekinmeyen bu katil düzeni öğütüp parçalamak gerekiyor!

S. Günbudak

Kazlıçeşme'de Abdinur Alkoş deri fabrikasında bir işçinin "iş kazasında" ölmesi üzerine 130 fabrikanın 3 bin işçisi bu iş cinayetini protesto etti.

Ülke yüzeyine yayılan grevler toplumda derin iz bırakıyor, savaşım yükseliyor.

Onbinlere Türkiy dar gelec k!

İşçi sınıfımızın düzene karşı birikmiş öfkesi grevlere taşıyor. Bir grev bitiyor, bir yenisi başlıyor. Yeni grevlerde çok daha fazla sayıda işçi savaşımı devralıyor. Bu sayımız baskıya girerken, grevde olan işyeri sayısı 63, grevci işçi sayısı ise 10 079'dur.

Grev kararı alınan işyerlerinde 23 269 işçi greve çıkacağı güne hazırlanıyor. 158 666 işçi için ise uyuşmazlık kararı alındı.

Tablo açıkça gösteriyor: Savaşım yükseliyor.

GREVLER

İşyeri adı	Sendika	İşçi
İmamoğlu İplik (Kula)	Öziplik-İş	42
Polikimsan (Kocaeli)	Petrol-İş	60
Kocaeli Mobilya (Kayseri)	Öz Ağaç-İş	145
Kemsan (Kayseri)	Özgıda-İş	113
Polikimsan (İstanbul)	Petrol-İş	50
Kauçuk San. (Manisa)	Petrol-İş	135
Kılıçoğlu T. ve K. (Eskişehir)	Kristal-İş	560
Süper Dizel (İstanbul)	Otomobil-İs	12
Şentürk Demir Çelik (İzmir)	Türk Metal	45
22 İşyeri:	Petrol-İş (toplam)	4284
Birsan Kablo (İstanbul)		
Gübre Fab. A.Ş. (İstanbul)		
Gübre Fab. A.Ş. (Ankara)		
Gübre Fab. A.Ş. (İzmir)		
Gübre Fab. A.Ş. (İskenderun)		
Fürsan Ferm. (İzmit)		
Ege Gübre San. (İzmir)		
Polisan Kimya (Gebze)		
Polisan Plastik (Gebze)		
Kav Kibrit (Bursa)		
Çizmeci Kauçuk (İstanbul)		
Taysan Taşıt (Bursa)		
Çukurova Kimya (Manisa)		
Polikimsan (Gebze)		
Kauçuk San. (İzmir)		
Akdeniz Gübre (Mersin)		
Pilsa Plastik (Adana)		
Akdeniz Kimya (İzmir)		
Santa Farma (İstanbul)		
Deteks Kimya (İstanbul)		
Bürosan (İstanbul)		
Kav Orman San. (İstanbul)		
32 İşyeri	Petrol-İş (toplam)	4633
Bayer Tarım (Gebze)		
BASF Sümerbank (Gebze)		
Emin-İş Kimya (Gebze)		
Marshall Boya ve Vernik (Gebze)		
Yasaş Yaşar Boya ve Kimya (Gebze)		
Bursa Akü Sanayi (İzmir)		
Akril Kimya (İzmir)		
Dyo ve Sadolin		
Sentetik Boya (İzmir)		
Dyosad Sadolin Sentetik Boya (İzmir)		
Dewilux Boya ve Vernik (İzmir)		
Etaş Endüstriyel (İzmir)		
Etap Makine Kalıp ve Plastik (İzmir)		
İpstaş İzmir Plastik		
Sünger (Manisa)		
Asit San (Adapazarı)		
Organik Kimya End. (İstanbul)		
EAS Akümülatör, Plastik ve Isı (İstanbul)		
Mutlu Akü ve Mal. (İstanbul)		
Çelik Akü San. (İstanbul)		
Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar (Bursa)		
Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar (Ankara)		
Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar (İzmir)		
Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar (Sakarya)		
Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar (Kocaeli)		
Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar (İstanbul)		
Ansa Antibiotik ve İlaç (Kocaeli)		
ÇBS Boya ve Kimya San. (İstanbul)		
Ortaş Orman Ürünleri Tic. (Balıkesir)		
Ege Kimya San. (İstanbul)		

GREV KARARI ALINAN İŞYERLERİ

İşyeri	Sendika	İşçi
Sümerbank (Beykoz, Van Sarıkamış, Tercan, Çanakkale)	Deri-İş	3500
Türk Hoechst		
Türk Henkel		
Arkim	Laspetkim-İş	850
Venüs Bant		
Emek Kauçuk		
T.Zirai Donatım	Türk Metal	3500
MKE (22 işyeri)	Türk Metal	15000
4 özel sektör fab.	Türk Metal	251
Lalezar Gazinosu	Toleyis	40
6 fırın (Kayseri)	Öz Gıda-İş	128
Etsan Et San. (İstanbul)	Öz Gıda-İş ?	

UYUŞMAZLIĞA GİDİLEN İŞYERLERİ

İşyeri	Sendika	İşçi
Sümerbank	Petrol-İş	1500
Tübitak, Spor-Toto	Tezkoop-İş	1600
Orüs Orman Ürünleri	Ağaç-İş	4500
T.Denizcilik İşl.	Denizciler Sen.	6800
Etibank		10 036
Etibank		7000
Denizcilik Nakliyat		3100
Karayolları Gnl.Müd.	Yol-İs	40 000
Köy Hizm. Gnl. Mdl.	Yol-İş	55 000
Bayınd. ve İsk. Bak.	Yol-İş	9000
DHL İnş.Gnl.Mdl.	Yol-İş	1750
MKE		227
Ankara İmar Ltd.		100
2 İşyeri	Türk Metal	199
Seydişehir Alüminyum	Türk Metal	6200
20 Cam İşyeri	Kristal-İş	13 000
Antalya Ferro Krom	Türk Metal	621
Hema-Polatlı	Türk Metal	633
Büyük Ankara Oteli (Ankara)		
Stad Oteli (Ankara)		
Büyük Efes (İzmir)		
Çelik Palas (Bursa)	Toleyis	6000
Maçka Oteli (İstanbul)		
Tarabya Oteli (İstanbul)		
Tüpraş Rafinerisi	Petrol-İş	10 100

PROTESTO EYLEMLERİ

İSKENDERUN: Demir Çelik'te çalışan 16 bin işçi mart ayı ortasında 10 gün yemek boykotu uygulayarak ve servis otobüslerine binmeyerek toplu sözleşme görüşmelerinin sürünmesini protesto ettiler.

İSTANBUL: İETT'nin yüzlerce şoförü, imzalanan ve çok iyi diye yansıtılan toplu sözleşmeyi protesto etmek için otobüslerin yolunu kestiler.

İSTANBUL: Kazlıçeşme'deki Abdinur Alkoş Deri Fabrikası'nda 16 yaşında Muharrem Yeşilyurt'un makinenin silindirleri arasında can vermesi üzerine çevredeki 130 işyerinde çalışan 3000 işçi yemek boykotu yaptılar. Fabrikanın önünde toplaşıp sloganlar bağırdılar. Siyah çelenk koydular.

BİLECİK: Bozüyük'te 3000 işçi, Kristal-İş'in çağrısıyla işten atılmaları protesto yürüyüşü yaptı.

bizler başlıyacağız. Bizler de ölürsek çocuklarımız sürdürecekler." (*Cumhuriyet*, 30 Mart 1987)

Muhalefetin başını işçi sınıfı çekiyor

İşçi sınıfının Erdemir'de sıçramalar yaparak yükselen eylem çizgisi, bugün Türkiye işçi sınıfının kaynayan öfke kazanının yansımasıdır dedik. Yansıma sözcüğü yeterince anlatmıyor. Erdemir'de giderek nitelik değiştiren eylemler koca bir buzdağının su üstünde görünen ucudur.

İşçilerin savaşımı yükselirken sosyal demokratlar da sahneye çıktılar. SHP Zonguldak İl Başkanı, *özellikle* sosyal demokrat işçilerin işten çıkartıldıklarını söyledi.

Sonra, DSP milletvekilleri, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, işçilerin yanında olduklarını göstermek amacıyla harekete geçtiler. Erdal İnönü, Erdemir'deki işçilerin ölüm orucunu "ziyaret" ettiğinde, işçilere protesto eylemini *bırakmalarını* önerdi. Buna karşılık SHP'nin, "sorunları TBMM'de *gündeme* getireceği" vaadinde bulundu.

SHP Genel Başkanı geçenlerde, Türkiye'de biz muhalefet yapıyoruz, herkes bizim arkamızdan geliyor diyordu. Böyle önerilerle işçi sınıfının ne kadar gerisinde olduğunu kanıtlıyor.

Korktukları örgüttür!

Devleti, burjuva basını, sağlı sollu burjuva partileriyle egemen sınıfın Erdemir'deki sorunu tek başına "yetki", "hangi sendika olsun" vb. *değildir.*

Burjuvazinin sorunu, yıllardır birliğini gözü gibi koruyan Erdemir işçisinin topluca, *örgütlü* eylemini engellemek, işçiyi örgütsüz, *sendikasız* bırakmaktır. Burjuvazi geçmişteki Maden-İş, Metal-İş tartışmasın da olduğu gibi, bugün de Otomobil-İş, Türk Metal tartışmasını kullanarak Erdemir'de "sendika" denilen örgütü güçsüz kılmak, uzak tutmak istiyor. Bütün uygulamanın hedefi budur.

Erdemir işçisi bunun çok iyi farkındadır. Onun *istediği*, sendikacının bir ayağının geriden gelmemesi, sendikanın dilekçe ve çelenk sunmanın ötesinde, *yığınsal eylemin* başında olması, işçinin militanlığını *örgütünü* öne sürerek göstermesidir.

İşçinin umudu ne sosyal demokraside, ne de burjuvazinin meclisindedir.

İşçinin umudu işçinin kendisidir. Ve savaşım azmi öyle yüksektir ki, "biz ölümü göze aldık" sözleri dağda taşta yankı yapmaktadır.

Devrim, ancak işçi yığınları uğruna ölümü bile göze aldıkları zaman gerçekleşebilir. Türkiye'de faşizmin ardından daha dört yıl geçmişken, ölümü kendine tozlu yol etmiş insanların haykırışları duyuluyorsa, elimizi çabuk tutmamız gerekiyor demektir.

Militan işçi sınıfına militan sendikacılık ve herşeyden önce devrime soyunmuş bir komünist partisi yaraşır! Örgütü daha da güçlendirelim!

Salih Can

Çok güzel bir tarihsel anın şanslı insanlarıyız.

Bayrağı bıraktığım yerden alıyorum

S. Baran, Ege

Uzun bir mahpusluk yaşamını nihayet noktaladım. Ve bu mektubum size yaklaşık, (...) sonra yolladığım ilk mektup olacak. Şu anda ne kadar coşkuluyum tahmin edemezsiniz. Yüreğim kıpır kıpır.

Yoldaşlar, neyi yazayım, nereden başlayayım anlatmaya bilemiyorum. Bildiğim tek şey varsa o da çok uzun süredir tembellik edip(!) size yazamadığım ve bu açığımı kapamak için çok çok ve dolu dolu yazmam gerektiği.

Şöyle dönüp baktığımda cezaevi yaşamını gururla ve gülümseyerek gözden geçiriyorum. Gerçekten, cezaevine girmeyen yoldaşlarıma bir tavsiyem olacak, aceleden cezaevine girin!! Şaka tabii şaka. Ama yine de ciddi bir yanı var. Bir cezaevine girmeden önceki durumumu düşünüyorum, bir de bugünü. Bana sorsalar, yeniden aynı yoldan geçmek ister misin deseler bir iki "ıng, mıng"-tan sonra "evet" derdim.

"Dur yahu yoldaş" diyenleriniz olacak. Ama şairler şiirlerinde hep der ya, "dağlık taşlık yol" diye. Cezaevleri bizim kavgamızın "dağlık taşlık" yeri olsa gerek.

12 Eylül'den sonra özellikle cezaevleri Türkiye halklarının öz bilincinde çok acı bir iz ve silinmeyecek bir iz bıraktı. Hepimiz duyduk ve biliyoruz. Alın bir Diyarbakır cezaevini, 85 şehit verdi devrimci hareket. Alın bir Metris'i, bir Sağmalcıları ve bir Mamak-Ankara'yı. Ama açık koymak gerek. 12 Eylül faşizmine karşı en sert tepki, en sert muhalefet yine komünistlerden ve devrimcilerden geldi. Ve dişe diş bir mücadele verildi cezaevlerinde de. Bu Türkiye devrim tarihine altın harflerle işlenmesi gereken önemli bir olgudur.

İşçinin Sesi kadroları cezaevlerinde komünist yaşamın, devrimci yaşamın bayraktarlığını yaptı. Açıkça belirtelim, tek tek insanlardan kaynaklanan hatalarımız da oldu. Ama yaşadık, öğrendik, ürettik.

Baştan beri aralıksız ideolojik çalışmamız vardı. İnanın yoldaşlar(...) cezaevleri böylesine çalışkan örgüt görmedi. Günde dört saat tekli kitap okuma ve 4 saat de birlikte tartışmak üzere toplam 8 saat eğitim yapardık. Günde bir kitap bitirdiğimiz günler oluyordu.

15 günlük düzenli toplantılar yaptık. bu arada her yoldaş bu onbeş günlük süre zarfında basında çıkan bellibaşlı olayları not ediyor ve toplantıda bunun yorumunu sunuyordu. Böylece bir yandan Türkiye'de ve dünyada gelişen olayları izliyor, bir yandan da yaşadığımız dünyayı yorumlama gücümüz artıyordu. Düzenli çalışmayı becerebilen ilk ve tek siyasi harekettik. Cezaevlerinde tartışılan pratik sorunlara da politika üretiyorduk.

Bu yoğun çalışmaların yanına bir de pratik işlerimizi saymam gerekiyor. Cezaevlerinde dar alandan dolayı insanı tembelleştirici bir süreç işliyor. Buna karşı direnmek özenli bir çaba istiyor. Yukarıda saydığım ideolojik ve politik çalışmaların yanında günde üç saatimizi de pratik çalışmalara ayırdık.

Komünistler ve devrimciler için yaşam okuldur. Ama cezaevlerinin okul olmada özel bir yeri var. Hıncımız bilendi. Özlemeyi öğrendik, sevmeyi öğrendik. Herşeyden önemlisi yaşamayı öğrendik. Taşı kırmakta biraz daha ustalaştık yoldaşlar.

Cezaevlerinde şu anda devrim ateşiyle yanan binlerce yüreğe selam yolluyorum. Türkiye'de üç yıl öncesine göre çok şey değişmiş. Bayrağı bıraktığım yerden alıyorum yoldaşlar. Toplumsal havada bahar öncesi yaklaşıyor. Hazırlıklı olmalı ve çok çalışmalıyız. Türkiye'de çok yakın zamanda ortalık toz duman olacağa benziyor. Çok güzel bir tarihsel anın şanslı insanlarıyız. Cezaevlerinin, işkencehanelerin temeline dinamit (fitili biraz uzun olacak ama) kovacağımız günler yakın.

Herşeye rağmen yoldaşlar, zafer komünistlerindir!

Yaşasın partim!
Yaşasın devrim!

Cezaevindeki yoldaşlarımızın çıkardıkları derginin bir bölümünü, kapağıyla birlikte yayınlıyoruz

28-29 Ocak unutulmayacak!

"Kazıdık onbeşlerin resmini
Kanlı kızıl bir mermere
Bir çelik aynadır gözlerimiz
Onbeşlerin resmini görmek
isteyenlere."

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin doğrudan etkisi altında kurulan partimiz TKP'nin kurulmasında önemli bir rol oynayan ilk parti başkanımız Mustafa Suphi yoldaş, ilk genel sekreterimiz Etem Nejat yoldaş ile diğer yoldaşlarımız, yaktıkları kızıl ateşin neferleri olarak savaşarak öldüler, güneşe gömüldüler! Vaktimiz yok onların matemini tutmaya... Çünkü bu kavga devrim kavgası, bu kavga yüce komünizm ülküsüne ulaşma kavgasıdır! Onlar üstlendikleri tarihsel görevlerini yerine getirmek için, komünizm için canlarını verdiler. Ve bundan dolayı kavgada daima yaşayacaklar, yaşatılacaklardır.

Onbeşlerin yaşamlarını, girdikleri mücadeleleri anlatmayacağız. Çünkü onbeşlerin yaşamı, uğrunda öldükleri yüce ülküleri tarihin sayfalarında kazılıdır. Yıllarca en ağır baskı koşullarında çalışan, ihanetlere uğrayan ama yok edilemeyen TKP'mizin tarihidir onbeşlerin yaşamı.

Mustafa Suphi yoldaş partimizin I. Konresi'nde (10 Eylül 1920) yaptığı açış konuşmasında dünyayı sarsan Büyük Ekim Devrimi ile açılan yeni çağın, sosyalizmin teoriden pratiğe indirilişinin önemini, partimizin görevleriyle somut olarak sayıyor ve şöyle diyordu:

"... İşte bu devrim, şimdi demir ellerini doğuya uzatıyor. Biz Türk komünistleri bu hareketin kıymetini bilmeliyiz. Biz de kendi ülkemizde Avrupa emperyalizmine, iç ve dış düşmanlara hadlerini bildirmeliyiz. Bütün arzularımızı tasavvur ve temenniden gerçek haline koyacak bu kongredir. Türkiye Komünist Partisi Rusya'dan uzanan bu demir elleri tutarak kuvvetle sıkacak ve partimiz Türkiye devriminin bayraktarı olacaktır..."

İşte bu şiar, bugün TKP'nin oportünizmin elinden çekilip alınmasıyla başlayan, devrim davasına baş koyan komünistlerin bilinçli ve örgütlü mücadelesinde yaşıyor.

Dünyanın ve ülkenin koşullarını Marksizm-Leninizm temelinde tahlil eden 4. Program'da ve partimizin savaşında, onun komünist çelik yapısında çok önemli bir dönüm noktası olan 5.(1.) Kongre'de en açık anlatımını buluyor.

Burjuvazi komünist partisine devrim yapma özgürlüğü tanımaz. Devrimini yapmış komünist partisi burjuva yasallığının sınırlarından bağımsız olarak, devrimci amaca yönelik savaşımı kadar özgürdür diyoruz.

Burjuvazi her yolu deneyecek, bu kızıl ateşi söndürmeye çalışacaktır. Baskının, şiddetin, terörün, dönekliğin ve ihanetin her türüne rağmen yaşayan ve yaşayacak olan TKP'miz bugün dünya ve ülke koşullarının önümüze koyduğu somut görevleri yerine getirmek için kurup gerçekleştirdiği çelikleşmiş çekirdek yapısıyla yürüyor. Komünizm uğruna ölen yoldaşlarımızı kavgada yaşatmak, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimini ülkede gerçek yapmak, bu uğurda mücadeleyi örgütlemekle olur.

1986 yılının başlarında yapılan partimizin III. Konferansı ülke içi ve parti içi koşullar açısından önemli bir anda geldi. Yürükoğlu yoldaşımız da, bundan yaklaşık beş ay önce yaptığı (10 Eylül) partimizin kuruluş yıdönümü konuşmasında şu önemli noktalara dikkat çekiyordu:

"İki yıl önce bugün 'faşizm çözüldü' dedik. Ardından gelen iki yıl her yaşanan gün bu saptamayı doğruladı. Ama devrimci hareket içinde hiçbir örgüt bu doğruya hâlâ katılmadı. Hâlâ faşizm var diyorlar.

"Bir ülke düşünün ki, sendikalar ve konfederasyonlar açıktır.

"Bir ülke düşünün ki, bu konfederasyon asıl olarak sınıfın zorlamasıyla mitingler, eylemler düzenlemektedir.

"Bir ülke düşünün ki, Türk-İş'te bugün sağ ve ortacı güçler, yarın komünistler tarafından önlerinin kapalı olduğunu düşünen sosyalist enternasyonal, DİSK'i yeminli bir sosyal demokrat konfederasyon olarak kurabilmek için açıktan kolları sıvamıştır.

"Bir ülke düşünün ki, iyice zorlaşmasına rağmen grevler yapılmakta, yaygın grev kararları alınmaktadır.

"Bir ülke düşünün ki, cuntanın kurduğu üç partinin ikisi kendisini dağıtmak zorunda kalmış, cuntanın silmeye çalıştığı iki büyük siyasal hareket ise yeniden örgütlenmiştir.

"Siyasete yasaklı iki başbakanın tutumları ceza görmemektedir."

Yürükoğlu yoldaşımızın bu değerlendirmesi, komünist bilincimizde ve mücadelemizde anlamını buluyor. Ve bundan sonra da bulacaktır.

Mustafa Suphi yoldaşımızın yıllar öncesinde yaptığı açış konuşmasında vurguladığı "... partimiz Türkiye devriminin bayraktarı olacaktır..." şiarını gerçekleştirmek, 15 yoldaşımızı yaşatmanın gerçek yolu olacaktır. Varılacak yere kan içinde varılacaktır ve zafer artık hiçbir şeyi affetmeyecek kadar tırnakla sökülüp koparılacaktır...

"Göğsümde onbeş kara saplı
bıçak,
Kalbim yine çarpıyor,
Kalbim yine çarpacak!"

28-29 Ocak unutulmayacak!
Tek silah parti! Tek yol devrim!
Yaşasın Türkiye işçi sınıfı!
Yaşasın devrim! Yaşasın komünizm!

Türkiye Komünist Partisi
İşçinin Sesi
25 Ocak 1987

K mal'i temiz çıkarmaya çalışıyorlar

İşçinin Sesi'nin 305. sayısında, Deniz, Yusuf, Hüseyinlerin idamına, Sabahattin Ali'nin öldürülmesine ve Nazım Hikmet'in uzun mahpusluğuna ilişkin olarak burjuvazinin kendini temize çıkarma kampanyası yürüttüğünü belirtmiş ve şöyle demiştik:

"Yakın tarihten başlayarak gerilere doğru uzanan bu itiraflar dizisine yakında Mustafa Suphi ve 15 yoldaşın öldürülmesi olayı da katılırsa hiç şaşmamak gerek. Burjuvazi o olayda da, resmilerin katkısıyla uygun bir suçlu bularak kendini temize çıkarmak isteyebilir."

Gerçekten de böyle oldu. Şubat 1987 sayısında *Broy* dergisi Mustafa Suphilerle bağlı olarak Sultan Galiev konusunda bir yazı yayınladı. Ardından *İkibine Doğru*'da konu işlendi. *Broy*'un Nisan 1987 sayısında yine işleniyor.

Konunun nasıl işlendiğini *İkibine Doğru*'da yazan Melih Cevdet Anday'ın şu sözleri özetliyor:

"...Fakat pek de rastlantı sayılamayacak bir olay, Galiev'in kaybolması ile, sekreteri Mustafa Suphi'nin Karadeniz'de boğdurulması arasındaki ilişkinin gözardı edilemeyeceğidir. Galiev'in dünya sosyalist devrimi karşısındaki tutumu, Stalin'i elbette rahatsız edecekti. Fakat Kemalizm ile Galievizm arasında, hiç olmazsa o tarihler için, bir karşıtlık söz konusu edilemez. Ayrıca Sovyet devrim hükümeti Mustafa Kemal'i desteklemektedir. İmdi Mustafa Suphi ve arkadaşlarının öldürülmesi burada kararlaştırılmış bir olay mıdır, yoksa Stalin ile Kazım Karabekir arasında varılmış bir anlaşmanın sonucu mudur? Nurer Uğurlu'nun yazısında bu ikinci olasılık üzerinde önemle durulmaktadır." (*İkibine Doğru*, Şubat 1987)

Burjuva sosyalistlerinin burjuvaziyi temize çıkarmak için böyle uğraşmaları doğaldır. Mustafa Kemal'i temize çıkarmak için önce Yahya kahya öne sürülüyordu. Şimdi de Stalin ya da Sovyet devrim hükümeti. Mustafa Kemal ise aradan sıyrılıp gidiyor.

Bu konunun işçi sınıfı için siyasal önemini biliyorlar. Ama çabaları boşunadır. 1980 öncesinde 15'ler başlattı yüzbinler sürdürüyor" diyorduk. Şimdi "15'ler başlattı milyonlar sürdürüyor" diyoruz. Bunu kimse karartamayacaktır.

İŞÇİNİN SESİ
ÇEK-AL
İşçinin onuru sermayeyi yenecektir!
Türk-İş'te birleş!
1 Mayıs'ta devleş!
Yıl:13, Sayı:326, 8 Nisan 1987

Dünya pazarında pay kapma savaşında emperyalist metropoller arasında sıkışıp kalmış Türkiye kapitalizmi, ekonomi ve siyasette şiddetli bir krize gebedir. Kriz yaklaşırken, oportünizm yığınların bilincini burjuva reformizmi ile bulandırmaya, kafa karıştırmaya çabalıyor. Komünistlerin görevi ise, yükselen devrimci dalganın önüne gitmek, yığınlara öncülük etmek, işçi sınıfını devrime götürmektir. Komünist partisinin görevi budur.

Ekonomide ve siyasette kriz yaklaşıyor

Yücel Ak

Siyasal yaşam hergün yeni siyasal sorunları ve bunların çözümünü gündeme getirir. Her yeni dönem aynı zamanda bu siyasal sorunların çözümünde partinin tutum almasını gerektirir. Parti taktiklerini buna göre ayarlar. Çalışmasını buna göre yönlendirir. Olayların ve yığınların önünde yürüyen, onları doğru tahlil edip eylemleriyle yönlendiren bir parti sınıfına, adına layık partidir.

Partimiz gelişmeleri kestirmede ve tutum almada, sınıfa, yığınlara ideolojik-siyasal yön göstermede bugüne kadar yüz akıyla sınav vermiştir.

Burjuvazi ekonomik bunalımı çözemedi, çözemez

12 Eylül faşist darbesiyle yığınların savaşımını bastıran, toplumda yeni dengeler oluşturan finans-kapital, bunalımın ekonomik-sosyal tabanının dayatmalarından kurtulamazdı. Kurtulamadı da. Türkiye gibi ülkelerde "devrimden başka hiçbir yolla ortadan kaldırılamayacak olan süregen bir ekonomik-politik, toplumsal istikrarsızlık kaynağı vardır. Kalıcı yapısal bunalım kavramı bu olgunun ifadesidir."

Bu temeli ortadan kaldırmak burjuvazinin değil, işçi sınıfının işidir. Bu işin adı devrimdir. Nitekim, 12 Eylül cuntası da, askeri faşist darbeyle o andaki siyasal krizi çözmüş, ancak siyasal krizi yaratan ekonomik temeli çözememiştir. Böylelikle acil görev yerine getirilmiş ama sorun bitmemiştir.

Yürükoğlu yoldaş bunu şöyle açıklıyor:

"Faşizm, kaçınılmaz, zorunlu ya da gerekli değildir. Ne yaşanması gereken bir aşamadır ve yapısında çok zayıflık taşıyan olağanüstü bir devlet örgütlenmesi olduğundan, ne de süregen, kalıcı bir devlettir. Acil geliş nedeni, onu egemen sınıf açısından zorunlu yapan siyasal bunalımı çözme, devrimi önleme amacını yerine getirdiğinde gidişinin de yolu açılır. Emekçi sınıflar açısından ise onlar zaten güçleri yettiği ilk anda faşizmi devirirler. Faşizm acil geliş nedenini ortadan kaldırdığında, kendi açısından sonun başlangıcıdır." (R. Yürükoğlu, *Faşizmin Çözülüşü,* s.21)

Ve devamla şöyle diyor Yürükoğlu yoldaş:

"Ülke şimdilik bir yol üzerinde ilerlemektedir fakat toplumun önündeki üç almaşık, ya da olasılık tüm acilliği ile sürmektedir. 1. 'Türkiye tipi demokrasi'. 2. Yeni devrimci durumun doğması ve ilerlemesi. 3. Devrimci durum ortamında ya da daha önce (hatta yarın) faşizmin geri gelişi. Ayrıca birinci ve üçüncü olasılıkların ikinciyi her zaman içlerinde taşıdıkları da açıktır." *(agy,* s.84)

"Bir noktada ortalık toz duman olacak ve orada devrimci harekete, örgütlü proleter gücüne yine tarihsel bir sorumluluk düşecektir. ... Ya da ufak bir olasılıkla, siyasal liberaller eliyle, 82 Anayasası'nın kurum ve işleyişlerini kullanarak, 'Türkiye tipi' sınırlı demokrasi. Fakat bu hiç göründüğü kadar kolay değil, Evren'in anayasal hakları ve rejim tarafından yaratılmış çıkarların direnmesiyle aşırı derecede sancılı bir süreç demektir. Daha önemlisi, Türkiye gibi bir ülkede, kalıcı bir uğrak olmaz. Bu nedenle, devrime dek Türkiye'nin önündeki kalıcı almaşık hep ikilidir: Ya faşizm ya devrim." *(agy,* s.85)

Bu yazı, yine "ya faşizm, ya devrim"e doğru hızla ilerleyen Türkiye'de ekonomik bunalımın bugünkü durumunun ve siyasal gelişmelerin bir değerlendirmesini yapmaya çalışıyor.

Ekonomik bunalım, siyasal bunalım ilişkisi

Olaylar hızla gelişiyor. Türkiye'nin siyasal gündemi zenginleşiyor, burjuvazinin yönetim krizi derinleşiyor. Burjuva kampta sonu gelmeyen çatışmalar, bölünmeler ardı ardına patlak veriyor. İktidar partisi ANAP içindeki kavganın zaman zaman ön plana çıkan ipuçları, bu partinin içindeki saflaşmaların giderek netleştiğini gösteriyor. "Burjuvazinin sağ ve liberal güçleri kendi aralarında bölünmüştür. Bu bölünme en azından birkaç yılda giderilebilir bir bölünme değildir."

Bir bütün olarak burjuvazinin bölünmüş olması, onun değişik siyasal partileri arasında da çatışmaları artıyor. Proletaryanın devrimci savaşımı yükseldikçe, yığınların hoşnutsuzluğu arttıkça, protestolar açıktan yığın eylemlerine dönüştükçe bu çatlamanın daha da netleşeceğinden, burjuva kampta keskin bir yönetim krizininin patlak vereceğinden şüphe edilebilir mi? Bugün domuztopu gibi birbirine yapışmaya çalışanlar, bunu uzun süre koruyabilirler mi?

Bunalımın ekonomik-siyasal temellerine göz atarak ekonomik ve siyasal gelişmeleri değerlendirerek yolun neresinde olduğumuza cevap verebiliriz.

Bunalımın kaynağı finans-kapitaldir

Türkiye kapitalizmi neden sürekli bunalım içinde? Neden böyle?

Burada üç alıntı yapacağım. Alıntılardan birincisi *Program*'dan:

"Kapitalizm Türkiye'de serbest rekabetçi dönemi yaşamadan daha baştan tekelci olarak gelişti. Bankalar, devlet ve yabancı sermaye ile birlikte, tekellerin doğuşunda ve gelişmesinde en önemli rolü oynadı. Bu nedenle tekelleşme sürecinin kendisi banka ve endüstri sermayesinin iç içe geçme, yerli finans kapitalin ortaya çıkma süreci oldu. Bu süreç 1960'larda ülke ekonomisinde tekellerin ağırlık kazanmasını, 1970'lerde finans-kapital egemenliğini getirdi. Aynı zamanda sermaye ve mal ihracı olarak dışa açılma, emperyalistleşme gereksinimi ağırlık kazanmaya başladı." (*TKP—İşçinin Sesi Program*, s.19-20)

Diğer bir alıntı Yürükoğlu yoldaştan:

"Türkiye finans-kapitali, dünya halklarının sömürüsünden elde ettiği süper kârlara dayanarak, bu süper kârların bir kırıntısını kendi işçisine vererek toplumdaki çelişkileri geçici bir zaman için yumuşatabilen Batı finans kapitalinden farklıdır. Türkiye burjuvazisinin bugün elinde sömürebileceği yer yalnızca Anadolu ve Kıbrıs'ta elkoyduğu bölgedir. Öyleyse Batıdakinin tersine, kârını artırmak isteyen Türkiye tekelci burjuvazisi en başta ve başlıca Türkiye işçisini, halkını daha yoğun sömürmek zorundadır. Olan da budur."

Üçüncü alıntı yine *Program*'dan.

"Olgunlaşmış ama gerçekleşmemiş olan 'emperyalistleşerek sorunları çözme' isteği gerçekleşse de ülkeyi bir alt emperyalist ülke olarak yeni ve karşmaşık çelişkiler içine sokacak bir istektir. Türkiye finans-kapitali varlığını sürdürebilmek için asıl olarak ülke içinde sömürüyü aşırı yoğunlaştırmak, bu arada iyice keskinleşen sınıf çelişkilerini de 'bastırmak' zorundadır." (*TKP—İşçinin Sesi Program*, s.23)

Türkiye kapitalizminin, dışa açılma gereksinimi ile bunun gerçekleşmesinin önündeki engelleri (paylaşılmış pazarlarda yer kapmak için emperyalist metropollerle çatışma zorunluluğu) arasına sıkışıp kalması, Türkiye burjuvazisini, içeride yoğunlaşan sömürünün toplumda yol açtığı ve hergün daha da derinleşen çelişkilerle boğuşmak zorunda bırakıyor.

Türkiye kapitalizminin kalıcı bunalımı olarak nitelenen bu duruma bir de dünya kapitalist sisteminin devresel krizleri ekleniyor. Dünya emperyalist sisteminin devresel krizlerinin giderek 10 yıllardan daha aşağılara inmesi ve bunun ülkede sık sık patlayan krizlerle iç içe geçmesi Türkiye kapitalizmini soluksuz bırakıyor.

Türkiye kapitalizminin gelişmesi bu çelişkiler yumağı içinde oluyor. Türkiye finans-kapitali, emperyalistleşme yolunda her gün yeni adımlar atmaya, girişimlerde bulunmaya çabalıyor. Bölgedeki en küçük bir karışıklıktan emperyalistleşme doğrultusunda yararlanmak istiyor. Fırsat kolluyor.

Ve işte tüm bütün bunlar çelişkileri keskinleşmesine temel oluyor ve devrimci durumları yaratıyor. Halkın demokrasi ve ekmek isteği temelinde yükselen siyasal kavga güdükleşen burjuva demokrasisinin toptan yıkılmasını ve krizi çözmek için faşizmi gündeme getiriyor.

24 Ocak kararlarının "anlamı"na değinme

24 Ocak kararlarının anlamı, bugünü anlamak bakımından önemlidir. Üzerinde çok sayıda yazı, kitap ve yorumla duruldu. Burada özellikle "sol" bazı liberal burjuva yazarlar tarafından 24 Ocak kararlarının çarpıtılması ile ilgili iki şey söyleyeceğim.

Bu yazarların çarpıtmaları nerede?

Birincisi, bu yazarların, 24 Ocak kararlarının bir zorunluluktan kaynaklandığını ve gerçekten sistemin tıkanıklığını açmakta başka çözüm bulamadığını anlamamış görünmeleridir. Sistemin ömrünü uzatmak, tıkanıklığı çözmek için toplumsal tepki ve riski göze alınarak başvurulan bu politikanın, zorunluluktan kaynaklanan bir ekonomik-politik kararlar bütünü olduğunu anlamazlıktan gelmeleridir. Herhangi bir başka burjuva hükümetin bu kararları almayacağı yolunda iddiada bulunmalarıdır.

İkincisi, bu kararların aynı zamanda burjuvazinin kendi dükkanının içini de temizlemeyi hedeflediğini görmezlikten gelmeleridir. Türkiye kapitalizminin vardığı aşama doğru yansıtılmıyor. Oysa emperyalistleşmek için sermayenin daha da merkezileştirilip yoğunlaştırılması, devletle bütünleşmesi gereği açıktır.

Kısaca ve kabaca özetlersek, sistemin geleceğini kurtarmak amacıyla finans-kapital işçi sınıfını, emekçi yığınları daha da yoksullaştırarak dışa açılmaya, emperyalistleşmeye yürümek için bu kararları almak şu ya da bu burjuva hükümetine aldırmak zorundaydı. Aynı zamanda, yine aynı amaç için kendi içinde de yoğunlaşmak, devlet tekelci kapitalizmini güçlendirmek tüm sermaye guruplarını merkeze tabi kılmak gerekiyordu.

Finans-kapital bu iki amacında da başarılı olmuştur. İçte sömürü aşırı oranda yoğunlaşmıştır. Tüm sermaye finans-kapital çevresinde yeniden örgütlenerek merkezileşme sağlanmıştır. Ama, emperyalistleşme için zorunlu olan bu hazırlıkların başarıyla sağlanmış olması, emperyalistleşmenin başarıya ulaşmasını garantilemiyor. Nitekim, dışa açılmada önemli zorluklar vardır.

Söz konusu burjuva yazarlar halka açlık ve yoksulluk getiren bu kararları bir sosyal demokrat hükümetin almayacağını savunuyorlar. Ne büyük yalan. Unutuyorlar ki, birçok Batılı kapitalist ülkede bu yollardan geçiş, çoğu kez sosyal demokrat hükümetler eliyle olmuştur.

Emperyalist metropollerin ağzından pay kapmayı beceremeyen Türkiye burjuvazisi, içeride yoğunlaşan sömürünün toplumda yol açtığı giderek derinleşen çelişkilerle boğuşuyor

Bugüne gelince...

Bütün bu dayatmalara, 24 Ocak'lara, 12 Eylül'lere rağmen, burjuvazi yine de kendini emniyette hissetmiyor. Ülkedeki siyasal krizi 12 Eylül faşizmi süresince çözen burjuvazi, sınırları sınıf savaşımının o günkü dengeleri içinde belirlenen Anayasa ile, "Türkiye tipi burjuva demokrasisine" geçiş yapmak isterken, faşizmi de, devrimci durumları da yaratan ekonomik-sosyal temeli çözemedi.

"Türkiye'de faşist cunta acil geliş amacını gerçekleştirdi mi? Gerçekleştirdi. Devrimci durumu bastırdı, siyasal bunalımı çözdü, gerici bir stabilizasyon getirdi. Bunun yanı sıra, daha uzun erimli amaçlarının da bir yönünü gerçekleştirdi. Devlet tekelci kapitalizminin istediği ekonomik ve siyasal merkezileşmeyi sağladı. Emperyalistleşme ve dışa açılmada ise dişe dokunur adım atamadı.... Dolayısıyla, ... faşist cunta ekonomik bunalımı çözemedi. Devrimci durumun temelini ortadan kaldıramadı." (R. Yürükoğlu, *Faşizmin Çözülüşü*, s.22)

İşte "ekonomik darboğaz" diye üstünde konuşulup duran ve Türkiye finans kapitalinin çözemeyeceği bu sorun, 1985 yılında belirgin bir biçimde hızlanarak, 1986 yılında derinleşmiş, aynı eğilimle 1987 yılına girilmiştir. Bu durumu doğru saptamak, sosyal yaşamda getireceklerini anlamak bakımından önemlidir. Hiçbir zaman ekonomik göstergelerle yığınların savaşımını birbirinin motomot sebep sonuç ilişkisi çerçevesinde açıklamak mümkün değildir. Marksizmin böyle bir şablonculuğu reddettiğini biliyoruz. Ancak uzun ya da kısa vadede, ekonomik gelişmelerin toplumsal yaşam üzerinde olumlu ya da olumsuz etkilerinin olduğu da tartışmasızdır. Ve unutmamak gerekir ki ekonominin kriz dönemlerine girmesinin ardından yığınların savaşım gücünde yeni bir hızlanma görülür. Bunun böyle olmasını toplumsal yaşam, bıçağın kemiğe dayanması olarak açıklar. Çünkü ekonomik kriz dönemleri, en başta işçi sınıfının ve bütün emekçilerin yıkımının alabildiğine derinleştiği dönemlerdir.

Durulan yer

Türkiye kapitalizmi ekonomik bunalımının neresinde bulunuyor?

12 Eylül faşizmiyle sağlanan "istikrar"dan olağanüstü bir iştahla yararlanan burjuvazi geçmiş 4-5 yılda göreceli olarak rahatlamıştı. Bu durum 1985 yılından itibaren geriye kaymaya, ekonomik krizin göstergeleri teker teker ortaya çıkmaya başlamıştır.

Şöyle bazı göstergeleri örnek olarak sıralayabiliriz:

1. Başta tekstil olmak üzere (ki tekstil Türkiye sanayii içinde çok önemli bir yer tutuyor) çeşitli alanlarda, şimdilik sektörel düzeyde görülen ve temelinde finans problemlerinin yattığı açıklanan ciddi zorluklar. Bunların sonuçlarının, satışlarda daralma, üretimde stok birikimi, maliyetlerde aşırı şişme olarak belirdiği söyleniyor.
2. Özsermaye yetersizliği ve bunun yol açtığı yapısal zayıflığın iç borçlanma gibi yollarla kapatılmak istenmesi, yeni bir bankerlik skandalına yol açabilecek yöntemlere başvurulması. Halkın cebinden son kuruşu da kapılmak isteniyor.
3. 1987'de ödenmesi gereken dış borçlara kaynak bulmakta çekilen zorluklar, enflasyonun düşürülememesi, TL'nin yabancı paralar karşısında sürekli değer yitirmesi.
4. Büyük umutlar bağlanan yabancı sermayenin yine de yeterince gelmemesi, taze kaynak kullanımındaki yetersizlikler.
5. Küçük bankaların mali yapılarının zayıflamaları, banka iflaslarının el değiştirme operasyonlarının giderek süregenleşmesi.

Bunlardan şu sonuç çıkarılabilir: Bu göstergeler, henüz ciddi bir ekonomik krizin başlamadığını, ancak yakında olduğunu gösteriyor.

Ekonomik gelişmeler bunu gösteriyor.

Siyasal durum ise daha renkli. Türkiye burjuvazisi henüz ciddi bir krize yuvarlanmadan, siyasal krizi derinden duyuyor.

Siyasal gelişmeler

Ekonomik gelişmelerin ötesinde, daha da önemlisi siyasal gelişmelerdir. Lenin, bütün çalışmanın can damarı siyasal çalışmadır, diyor. Parti siyasal faaliyetini sürdürürken, dost ve düşman siyasal örgütleri dikkate alarak çalışıyor. Ülkedeki siyasal gelişmelere, bazı ana noktalar üstünde durarak bakalım.

ANAP'tan başlamak en iyisi.

Finans-kapitalin istediği ve Türkiye kapitalizminin gerektidiği düzenlemeleri sürdürme göreviyle iktidara gelen ANAP ilk yıllarında koşulların rahatlığı içinde elinden geleni yaptı. Özal finans-kapitalin her arzusunu yerine getirmek için çabaladı durdu. Ancak ANAP iktidarı, ülkede yığınların aşırı oranda yoksullaştırılması temelinde giriştiği ve bir ölçüde de gerçekleştirdiği "ihracat hamlesi"ne rağmen, "darboğaz"ı aşamadı.

Özal'ın ülke ülke dolaşıp eli boş dönmesi, finans-kapitalin emperyalistleşerek iç savaşı önleme arzusunun hiç de kolay gerçekleşecek birşey olmadığını ortaya koydu. Emperyalist devler tarafından öylesine bölünmüş bir dünyada, savaşa başvurmadan kendisine pazar açma olanağının Türkiye gibi ülkeler için ne denli zor olduğu bir kere daha anlaşıldı.

ANAP iktidarı, Ortadoğu'daki karışıklıklardan, İran-Irak savaşından doğan boşluktan yararlanmak için fırsat kolluyor. "Sınır ötesi operasyonlar", Musul'dan, Kerkük petrollerinden sözetmeler olağan bir iş haline geldi.

sözetmeler olağan bir iş haline geldi.

ANAP iktidarı bu girişimlerine kendisine muhalefet eden diğer burjuva muhalefet partilerini de ortak etmek istemekte, bunda başarılı da olmaktadır. "Doğu'da bölücü eşkiya" propagandasıyla, "ülkemize dışarıdan

gelen bölücü saldırı" öcüsüyle DYP'yi olduğu kadar, SHP ve DSP'yi de arkasına takmış görünüyor.

Türkiye'yi finans-kapitalin çıkarları için her türlü serüvene sürüklemekten çekinmeyecek olan ANAP iktidarı, yığınların oy desteğini sürdürmek için de türlü çeşitli manevralara girişiyor. Ancak, ANAP da, Özal da bu görevi üstlenen bütün burjuva partileri gibi kaçınılmaz olarak inişe geçmiş bulunuyor. Türkiye finans-kapitalinin kendisini ayakta, yığınları belirli bir dengede tutabilmek için sahip olunması gereken süper kârların yokluğu, her burjuva iktidarın başına geleni bu kez de Özal'ın başına getiriyor. Ve her burjuva iktidarın kurtarıcı olarak sarıldığı şövenizm silahına bu kez de Özal sarılıyor.

Özal'ın ülke ülke dolaşıp eli boş dönmesiyle, emperyalist devler tarafından bölünmüş bir dünyada savaşa başvurmadan kendisine pazar açma olanağının Türkiye için ne denli zor olduğu bir kere daha anlaşıldı

Ara seçimlerde bütün iktidar olanaklarını kullanmasına rağmen ANAP'ın %10'un üzerinde oy kaybetmesi, Özal'ı içte ve dışta bir dizi manevraya zorladı. Hükümetin, partisinin ve kendisinin inişe geçtiğini gören Özal bu manveralarıyla, inişe geçişi bir ölçüde durdurmak, kendisine ve partisine yeniden prestij kazandırmak, finans-kapitalin, gelecekte de temsilciliğini sürüdürebilmek için önüne çıkan her fırsatı kullanıyor.

Manevralarının ilki, hemen seçimler sonrasına rastladı. Mehmet Yazar'ın partisi çöp tenekesine atıldı. 12 Eylül Anayasası ile getirilen milletvekillerinin siyasi parti değiştirme yasağının nasıl işlemez hale geldiği de bu arada sergilenmiş oldu. Getirilen Anayasa ile uzun yıllar değiştirmeden iktidar edeceği iddiasında bulunan burjuvazi, sıkışınca kendi anayasasını nasıl pervasızca iğdiş ettiğini yığınlara gösterdi.

Özal, ikinci olarak partisi içinde değişikliklere yönelmek istedi. Ancak bu alanda kendisini rakipsiz görmesine karşın, hareket olanaklarının sonsuz olmadığını da gördü. Parti kadroları arasındaki dengeler, Özal'ı bazı sınırlı değişikliklerle yetinmek zorunda bıraktı.

İşçi sınıfının ardı ardıan patlak veren grevleri, yığınların artan tepkisi ve hareketliliği, öğrencilerin isteklerini daha açıktan ifade ettikleri eylemlerinin artması, 1987 yılının önceki yıllara benzemeyeceğinin işaretleridir. Korkuyla sindirilmeye, baskıyla siyaset dışına itilmeye çalışılan yığınların siyasetten koparılamadığı, siyasetin değişik koşullarda değişik biçimler alarak içten içe yürüyen damarlarının kurutulamadığı ve ilk fırsatta kendini açığa vurduğu bir kez daha kanıtlanmıştır.

ANAP içinde ciddi bir destek bularak yığınsal bir eyleme dönüşen "türban" sorunu bu partide önemli dalgalanmalara da neden olurken, diğer yandan Özal ile Evren arasında da bir çatışmaya yol açtı.

Öte yandan siyasi yasakların gundeme gelmesi, çayda ve diğer yiyeceklerdeki aşırı dozdaki radyasyonun varlığının hükümet tarafından gizlenmeye çalışılmasının açığa çıkması, iktidarı yıpratan konular haline geldi.

Siyasi yasaklar sorununun gerek DYP, gerekse SHP ve DSP tarafından Özal'a karşı bir yüklenme ve yıpratma kampanyasına dönüştürümesi anayasanın nasıl değiştirileceğini de gündeme getirdi. Siyasi yasakların kaldırılıp kaldırılmaması konusu ile sınırlı kalmasını arzu ettiği tartışmaların giderek bir anayasa sorununa dönüşmesi, Özal'a yeni bir manevra yapma fırsatı da yarattı. Anayasa'yı kendisi için en yararlı biçimde dilediği gibi değiştirme yetkisini almak.

DYP atakta

DYP'nin ara seçim galibiyeti bazı hesapların yeniden yapılmasını zorunlu kıldı. "Anayasa zoruyla" siyaset dışına "itilen" Demirel'in üstüste yaptığı ataklarla ivme kazandırdığı DYP seçimlerden galip çıktı. (Bütün oportünistler bunu demokrasi güçlerinin zaferi olarak ilan ettiler. Oportünizm, ANAP dışındaki herkesi "demokrasi güçleri" yaptı. Aynı mantıkla yarın DYP iktidar olur, ANAP muhalefete düşerse, bu kez de demokrasi güçlerinin içini ANAP ile renklendireceklerinden kuşku duyulmasın.)

Süleyman Demirel'le birlikte DYP, seçim galibiyetinin ardından, olabildiğince temkinli davranarak hafiften ağız değiştirmeye başladı.

Daha önce oportünüzmin neredeyse yeniden keşfederek "demokrasi şampiyonu" ünvanını verdiği Demirel, hemen demeçlerinde parlamentoya bağlılıktan, cumhurbaşkanına saygıdan, orduya sonsuz güvenden bahsetmeye başladı.

Demirel'in söylediklerinin tümünün özünde hiçbir farklılık taşımadığı demokrasiden anladığının da, çerçevesini finans-kapitalin çizeceği "Türkiye tipi demokrasi" olduğu ortadadır. Demirel bugünkü anayasanın özüyle, mantığıyla çelişmediğini sadece yapılış tarzına ilişkin itirazlarının bulunduğunu söylüyor. Tabii ki o yapılış biçimi kendisine yasak getirmeseydi, böyle bir itirazının da bulunmayacağını anlamak zor değildir. Kırk yıllık gerici Demirel'den "demokrasi şampiyonu" çıkarmak ancak bizim oportünistlerimizce becerilebilirdi.

DYP, Demirel'in önderliğinde tekrar birinci parti olmaya kolları sıvıyor. Siyasi yasakların kaldırılmasıyla, olağanüstü bir gümbürtüyle DYP'nin başına geçeceğinden şüphe edilmeyen Demirel'in, kısa zamanda, bu rejimin nasıl savunucusu kesileceğini, nasıl bir görev üstleneceğini görmek sürpriz olmayacaktır.

SHP ya da DSP artık "umut" değiller

Yığınsal tepkileri kontrol altında tutmak, yığınlardaki devrimci enerjiyi nötralize etmek, CHP iktidarı ile herşeyin düzeleceğini propaganda etmek, yığınları bu burjuva partisinin peşine takarak devrim hedefinden uzaklaştırmak oportünist politikanın görevi olmuştur. Böylece yığınların devrimci enerjisi uzun yıllar reformist düşler içinde tüketildi.

12 Eylül faşist darbesinden sonra iyice bastıran zorbalık ve terör de, yığınlardaki savaşım azmini ve kararlılığını kökünden söküp atmaya, onu iyice hırpalayıp güçten düşürmeye yönelikti. Faşizmin terörünün, acımasız zulüm ve baskısının yığınların savaşım isteği üzerinde olumsuz etkisi

olmadığı söylenemez. Ama unutmamak gerekir ki çoğu zaman ters yönde de gelişmelere neden olur. Açlığın sınır noktasına çekilen ücretler, kitleler halinde işsizlik yığınlarda umutsuzluk ve düş kırıklığıyla birlikte çürümeyi getirebildiği gibi sisteme olan nefreti de büyütmekte ve rejimin temellerini dinamitlemeyi sürdürmektedir.

Faşizmle, burjuva diktatörlüğünün acımasızlığını ve gaddarlığını daha yakından tanımak zorunda kalan yığınlar, sadece baskı ve zulüme direnerek yaşamsal varlıklarını sürdürmek zorunda kalmazlar, aynı zamanda, başlarına getirilen bu belanın defedilmesinin zorunluluğunu da öğrenirler. Bu öğrenme, burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olan faşizmin yenilmesi gerektiğiyle sınırlı kalmaz, burjuva demokrasisinin de kendi rejimleri olmadığı gerçeğini gün ışığına çıkarır. Tabii ki yığınların bunları kavramasının kendiliğinden olmayacağı açıktır. Her gün etinde kemiğinde duyup tam adlandıramadığı bu durumu anlamak, onlara yaşadıklarını açıklamak, savaşım hedefini göstermek proletarya partisinin işidir. Partinin yığınlara, kurtuluşun burjuva diktatörlüğünün alaşağı edilmesinde olduğunu kavrattığı, onlara doğru öncülük ettiği oranda ülke devrime yaklaşır.

SHP gibi partilerin görevi, tarihsel misyonu da bu noktada açığa çıkar. Aralarında burjuvazinin iktidar etme yöntemi konsunda ayrılıklar bulunsa da, proletaryanın devrimci hedefleriyle SHP'nin hedefleri arasında bir ortaklık kurmak mümkün değildir. Oportünizm böyle bir ortaklık olduğunu yaymaya çalışıyor. Onlar SHP ile elele burjuva demokrasisine yürüyorlar! Yığınların devrimci enerjisini, iktidar için savaşım gücünü bir kez daha burjuva kanala akıtmak istiyorlar.

Ancak bir yandan sosyal demokrat kadroların SHP ile DSP arasında bölünmesi, öte yandan SHP içindeki süregen kavgalar, bu işi biraz daha zorlaştırıyor.

Sosyal demokrat kadroların böylesine bölünerek çaptan düşmesine burjuvazinin bakışı olası bir kriz anında yeterince yardımlarını göremeyecek olmasında ibarettir. Türkiye'de yaşanacak bir siyasal krizden her zaman faşizm uygulayarak kurtulmanın mümkün olmayacağını bilen burjuvazi, böyle bir durumda devrimi saptırmak için kullanacağı başka güçlerin yedekte hazır tutulmasının da hesabını yapmaktadır.

Kısacası SHP ve DSP bugün yığınlar için bir umut olmaktan uzaktır. Ancak, burjuvazinin hesapları içinde, devrime karşı kullanılmak üzere önemli yerleri vardır. Oportünistler de bu yeri güçlendirmek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

Söylediklerimi şöyle özetleyebilirim:

Siyasal yelpaze şöyle şekilleniyor:

ANAP birinci parti olmayı sürdürüyor, ancak ivme artık yukarıya değil, aşağıya dönüktür.

DYP, Demirel'le birlikte ataklar yapıyor, geçmişte AP'nin konumunu almak istiyor. Ancak henüz ANAP'ı yokedecek yığın gücüne sahip değil.

SHP, geriliyor ve erimeye devam ediyor. DSP, bir azınlık sosyal demokrat parti olma durumunu koruyor.

Ekonomik gelişme krize yaklaştıkça (ki bu konuda krize doğru hızla yaklaşıldığının sinyalleri bulunmaktadır), yığın eylemlerinde hareketlilik arttıkça, siyasal alanda kutuplaşmalar daha da yoğunlaşacak, bölünmeler hızlanacaktır.

Bu durumda burjuvazinin önünde iki yol bulunuyor.

Oportünizm, yığınların devrimci durum dönemindeki savaşımını örnek göstererek, bugünkü durumu depolitizasyon olarak niteliyor. Demokrasinin devrimle kazanılmasını değil burjuva reformizmini isteyen oportünizm, kendi geriliğini "yığınların ruh hali" yalanıyla örtmek istiyor

Birincisi ve hemen akla geleni, burjuva siyasal kamptaki bölünmenin önüne geçilmesi için girişimde bulunmak. İkinci yol ise gelişmeleri kendi seyrine bırakmak. Burjuvazi birinci yolu deniyor. Demirel ile Özal arasında bir uzlaşmayı gündeme getiriyor. Uzlaştırmacı rolünü de Evren'e vermekte tereddüt etmiyor. Ancak burjuva kamptaki bölünmenin derinliği "ben hakem olurum" diye ortaya çıkan Evren'i güç durumda bırakıyor.

Demirel'in siyaset yasağını bir şantaj olarak kullanan ve bu yolla DYP'nin ataklarını dizginlemeye çalışan Özal, ister istemez bir siyasal krizin doğmasını da körüklemek zorunda kalıyor.

Bunlar, ne türden tutum alınırsa alınsın Türkiye'nin hızla bir siyasal krize doğru yol aldığının göstergeleridir. Çünkü Türkiye gibi, çelişkilerin alabildiğine yoğunlaştığı, uzun süren bir devrimci durum dönemi yaşamış, faşizmle bastırılan siyasal kriz ardından faşizmin de uzun yıllar yaşayamayarak yığınların derinden basıncı karşısında çözülüp gittiği, sınırları iyice daraltılmış da olsa burjuva demokrasisi ile yönetilmeye çalışılan bir ülkede, bir durumdan bir diğerine hızla kayış son derece olanaklıdır.

"Yeni bir devrimci dalga geliyor. Hiç kuşkunuz olmasın, bu gelen 27 Mayıs, 12 Mart sonrasıyla kıyaslanamayacak denli büyük bir dalgadır. Türkiye tarihinde görmediği düzeyde bir kavga yaklaşıyor." (R. Yürükoğlu, *III. Konferans kapanış konuşması*)

Yığınların savaşım isteği yükseliyor

Ağır baskı ve terör döneminden geçen ülkemizde, bugün yığınların savaşım isteğinin düne göre arttığını söylemek boş söz değildir. Tüm oportünist gurupların öne sürdüğü gibi, yığınların depolitizasyonundan söz edilemez.

Oportünizm, devrimci durum döneminde yığınların savaşımına gözlerini kaparken, devrimci durumu inkar ederken, şimdi de yığınların mevcut durum karşısında aldığı tutumu geçmişle kıyaslama yoluna gidiyor. Yığınların devrimci durum dönemindeki savaşımını örnek göstererek bugünkü durumu depolitizasyon olarak niteliyor. Buna dört elle sarılıyor. Yığınların ruh haline bakarak buna göre politika belirlediğini söylüyor.

İnsan neyi görmek isterse onu görürmüş. Oportünizm demokrasinin devrimle kazanılmasını değil, burjuva reformizmi ile zaman doldurmayı tercih ettiği için, kendi geriliğini yığınların ruh hali gibi yalanların arkasına sığınarak örtmek istiyor.

Amaç insanların kafalarının karıştırılmasıdır.

Bu depolitizasyon sözünü önce ANAP etti. ANAP iktidarının yığınsal savaşımdan korkusunu dile getiriyordu bu söz. Olmasını istedikleri bir durumu dile getiriyorlardı. Böylece bir gerçeği de açık ediyorlardı: Türkiye'de yığınlar depolitize edilememişti.

En kör göze bile girecek bu mızrağı oportünizm sahiplendi. Yığınlar depolitizeymiş gibi, depolitizasyonu kırmak için çaba gösterilmesinden dem vurdu.

Onların görmek istemedikleri şudur: Yığınlar bugün de savaşıyor, işçi sınıfı eylemlere yöneliyor. Ama bu, doğal olarak devrimci durum yıllarının savaşım şiddetini yansıtmıyor. Daha doğal ne olabilir. Devrimci durum demek, işte yığın savaşımının da en üst noktasına tırmanması demektir.

Bugün koşullar farklıdır. Bugün devrimci durumdan sözetmiyoruz.

Yığınlar bugün de savaşıyor, işçi sınıfı eylemlere yöneliyor. Ama bu, doğal olarak devrimci durum yıllarının savaşım şiddetini yansıtmıyor. Ancak işçi sınıfının bugünkü savaşımına yığınların eylemlerinin her geçen gün daha da yoğunlaştığına bakarak şunu söylemek mümkün: O günler de gelecek!

Ancak işçi sınıfının bugünkü savaşımına yığınların eylemlerinin her geçen gün daha da yoğunlaştığına bakarak şunu söylemek mümkün: O günler de gelecek! İşte oportünizmin işine gelmeyen de budur. Dün yığınların savaşımını görmemek, inkar etmek, bugün yığınların doğrudan eylemlerini görmemek, depolitizasyon laflarıyla kafa şişirmek.

Sormak gerekir:

— Türk-İş'in genel grev sözleri neyi ifade ediyor?

— Hemen hergün bir fabrikadan yükselen direnişlerin ardının arkasının kesilmemesi ne anlama geliyor?

— Netaş grevi, Derby grevi, Philips grevi ve daha pekçok ardı ardına patlayan ve patlayacak grevler neyi gösteriyor?

— İstanbul'da bütün belediye işçilerinin katıldığı iş yavaşlatma eylemi bütün tehditlere rağmen sürerken, bunu nasıl adlandırmak gerekiyor?

— Süratle dernekleşmeye, savaşarak örgütlenmeye yönelen, seslerini, protestolarını duyurmak için açlık grevlerine, yollara dökülen öğrenciler neyi gösteriyor?

Bütün bunların bir anlamı vardır. Yığınlar bugün artık içten içe biriken, içten içe yürüyen yangını dışa vuruyorlar. Açlığa karşı, soğuğa kara, yağmura karşı greve çıkıyorlar. Polis baskısına, tehdit ve yıldırmalara kulak asmadan, sonuna kadar direnmekte kararlı olduklarını haykırıyorlar. İşçiler, öğrenciler polis tarafından toplanıyor, işkencelerden geçiriliyor ama yığınların kini de günden güne kabarıyor. Barışçı eylemler sahneyi savaşçı eylemlere bırakıyor.

İşte Türkiye'de bugünkü durum budur. Oportünizmin sandığı gibi bayraklar dürülüp naftalinlenmemiştir.

Partimiz savaşımın en önünde olmalıdır

Bugün yığınlar komünistlerin peşinde değilse bu yığınların depolitize olduğunu değil, komünistlerin yığınlara öncülük etmenin neresinde bulunduğunu gösterir. Hepsi budur. Komünistlerin görevi yığınlara öncülük etmektir. Komünist partisinin görevi budur.

Kimseye, hiçbir örgüte, durup dururken öncü denmez. Öncülük savaşılarak, yığınlara öğreterek, yığınlardan öğrenerek kazanılır. Hele proletaryanın öncüsü olmak.

İşte yığınlara öncülük etmekte kararlı, savaşım azmiyle bilenmiş partimiz bu görevi hakkıyla yapmanın, devrimci savaşımın bugünkü koşullarında şu görevleri yerine getirmesi gerektiğini, hem kongre kararlarıyla, hem konferanslarıyla gözler önüne sermiştir. Nedir bu görevler?

— Parti yığınları kazanmak zorundadır.

— Parti örgütlerini güçlendirmelidir.

— Yığın eylemlerinde partinin insiyatifi, doğru öncülük.

— Başarmak için bin kat daha fazla enerjiyle çalışmak!

Neden partimiz bu görevleri önüne koyuyor? Cevap basittir: Devrimi yapacak partinin, bu görevleri başarmaksızın, devrimi başarması mümkün değildir.

İşte hızla yol ayrımına ilerleyen Türkiye'nin önünde tekrar, devrim mi, faşizm mi ikilemi gelip dayandığında nasıl bir yanıt vereceğiz? Yanıtımız elbette devrim olacaktır. Bunun için güçlü, vurduğu yerden ses getiren, yürüyünce burjuvaziye kaçacak delik aratan bir parti olmak şarttır.

Bu görevleri hakkıyla yerine getirecek parti, TKP—*İşçinin Sesi*, partimizdir.

Lenincі gençler, sorunlara net yaklaşım ve kararlılıkla öğrenci gençlik içinde ilerliyorlar.

Devrimci yolda ilerliyoruz

Taşkın Demir-Ege

Amacımız, derneklerde parti örgütlerini program temelinde örgütlemek, ve merkeziyetçi, disiplinli, bilinçli konspiratif çalışmayı geliştirmektir. Yaklaşımımız doğru ve nettir.

Komünistleri çok çetin görevler bekliyor. Burjuvazinin karşı.devrimle bile çözemediği "ekonomik-toplumsal bunalım, siyasal bunalıma, dolayısıyla "devrimci durum"a doğru bir ivme kazanıyor. Türkiye'de esinti artık soldandır. Bu, önce rüzgara ardından şiddetli bir fırtınaya dönüşecektir. İşçi sınıfında, gençlikte, halkta huzursuzluk giderek artmaktadır. Burjuvazi "can havliyle" Kürt ulusuna karşı şövence ve emperyalist amaçlarla saldırmaktadır.

İşçi sınıfındaki hareketlilik ülkeyi yeni ufuklara doğru sürüklemektedir. Bunu kucaklayabilecek olan komünistlerdir. Komünistler 3. Konferans'ın açtığı yoldan hızla işçi ve gençlik içine daldılar.

Leninci gençler, düzenli olarak ve *İşçinin Sesi*'yle kucaklaşmanın vermiş olduğu kararlılıkla öğrenci gençlik içinde ilerliyorlar. Oportünistlerin ve bunlara tepki olan "sol"ların derneklerdeki "ilke" tartışmaları artık kabak tadı vermeye başladı. Bu tartışmalar kitlelere birşey vermekten çok uzakta kalıyor.

Leninci gençler, doğru açılımlarla, gençliğin önündeki sorunlara net yaklaşımlarla bu kısır döngüyü aşmak için çaba harcıyorlar.

Kuyrukçuluktan bir türlü kurtulamayan oportünistlerin bu tutumları, demokrat ve devrimcileri hiddetlendiriyor. Bu doğal olarak "sol" bir tepki doğuruyor. Bir yanlıştan ötekine savruluşu ancak Leninciler önleyebilir. Partimizin doğru tespitleri önümüzü açıyor. Son MK kararları bunu hakkıyla bir kez daha gerçekleştirdi.

Leninci gençler Netaş grevcilerine bir destek gönderemediler. Ancak telefonlarla ve kart göndererek, onların coşkulu ve devrim mücadelesindeki önemli direnişlerin yürekten bir destek verdiler. Derneklerde bunun için konuştular, insanlara anlattılar. O coşkulu direnişi her an yüreklerinde hissettiler.

Son günlerde İzmir'de yapılan bir "dernekler arası toplantı"ya polis izin vermedi diye oportünistler Buca'dan kalkıp Menemen'e, SHP'ye gittiler. Derneklerde Netaş'ın adını bile anmadılar. Ama tersi olsaydı şaşmak gerekirdi! Lenin *"Bir Adım İleri, İki Adım Geri"*'de, "... Bir insanın siyasal çehresini, onun siyasal müttefiklerine bakarak ortaya koyabiliriz" diyor. (Polis Menemen'e gelse oportünistler bu kez aya kaçarlardı herhalde.)

Leninciler, doğru görüşlerini oportünizmin her türlüsüne karşı savaşarak gençlik içine oturtmaya çalışacaklardır.

Biz diyoruz ki: Uzlaşarak devrim yapılmaz. Gençliğin yolu proletaryanın *devrimci* yoludur.

Biz oportünizme Lenin'le yanıt veriyoruz: "Kendini tüm olarak proletaryanın örgütüyle, proletarya sınıfının çıkarları bilinciyle özdeşleyen bir Jakoben, bir devrimci sosyal-demokrattır (komünisttir — *İ.S.*).

Gençler hedeflerini belirlediler

Ülkenin ekonomik-toplumsal bunalımının, siyasal bunalıma dönüşme işaretleri verdiği yollu önemli MK tesbitinden sonra Leninci gençler kendilerine yoğun bir program çizdiler. Leninci bir çalışma disiplini yerleştirmek, proletarya ile kaynaşmak ve somut nesnel durumda gençliğin önünü açmak hedefleriyle çalışmayı yükselttiler.

Bu çalışmaya, programımız (TKP—*İşçinin Sesi* programı) temelinde, Lenin'in *Marksizm* adlı eserindeki "*Gençlik Birliklerinin Görevleri*" adlı konuşmasını okumaya başladık. *Bir Adım İleri, İki Adım Geri* eserindeki *"Partinin devrimci ve oportünist kanatları"* ve *"Örgütlenme sorunlarında oportünizm"* adlı makaleleri dikkatli şekilde okuduk ve tartıştık. Azınlığın çoğunluğa uyması konusu üzerinde önemle durduk.

Ayrıca tartıştığımız konular şunlardı:

İşçi sınıfının bölünmemesi gereği ve Türk-İş içinde birlik sorunu. Gençlik içinde derneklerde örgütlenme ve bir "konfederasyon" oluşturulması. Dernekler içinde örgütlenme, Türkiye devriminde gençliğin, Leninci bir çizgide proletaryanın yanında yerini alması. Öğrenci derneklerinin çektikleri sıkıntı. Politika üretemeyişleri ve "ilke tartışmaları" boğulmaları.

İşçi sınıfıyla bütünleşemeyişin doğurduğu sorunlar.

Biz bir çerçeve çizerek Leninci öğrenci gençler olarak kendimize sınıfla bütünleşme konusunda bazı hedefler koyduk. Bunlar geliştirilebilir, nesnel ortama göre değişebilir hedeflerdir. Amacımız, derneklerin o bilinen çalışmaları dışında, derneklerde Leninci parti örgütlerini program temelinde örgütlemek ve merkeziyetçi, disiplinli, bilinçli konspiratif çalışmayı geliştirmektir.

Bunun için şunları yapmayı kararlaştırdık:

1. Parti yayın organını çok iyi bir şekilde okumak ve konspiratif bir biçimde derneklerde, yurtlarda vb. okunmasını sağlamak.
2. Marksizm-Leninizmin temel kitaplarına sık sık başvurmak.
3. Öğrenci yoldaşlardan okuma gurupları kurmak.
4. Gençlik dergilerini (*Yarın, Gökyüzü, Çözüm, Mayıs* vb.) mutlaka alıp okumak.
5. En az 1 gazete okumak, radyo ve TV haberlerini izlemek. Günlük olayları izlemek ve parti yayınları doğrultusunda değerlendirmek.
6. Geliştirici faaliyetlere (sosyal, kültürel, sportif vb.) katılmak.
7. Diğer düzeyli devrimcilerle (kendimizi geliştirmek açısından) tartışmak. (Düzeyli tartışma)
8. Gençlik içindeki parti organlarında düzenli, disiplinli çalışmak. Karar almak ve uygulamak.
9. Olabilen her okulun, öğrenci yurdunun ve derneğin altına parti hücreleri döşemeye çalışmak.
10. İşçi sınıfıyla militan bir dayanışma içinde olmak. İşçi eylemlerine aktif katılmak, direnişlere, grevlere çok yönlü ve çeşitli destek sağlamak.
11. Türkiye burjuvazisinin emperyalist amaçlara yönelik sosyal şöven ve emperyalist girişimlerine karşı çıkmak.
12. Gençlik içindeki eylemleri fotoğraflayarak anında merkez organa ulaştırmak.
13. Parti yayınlarını bağış karşılığı dağıtmak.

Yoldaşlar, bu maddeler daha uzatılabilir. Leninci gençleri görev bekliyor. Parti disiplinini gevşetmeden, sosyal demokratların kuyruğuna takılmadan, sınıfın yanında yerimizi alalım.

Devrimi savaşanlar yapar. Oportünizmin her türlü uyuşukluğuna, uzlaşmasına karşı, Leninci yöntemlerle savaşalım.

Lenin ne diyor bakın:

> "Oportünizmle savaştan söz ederken, bu günkü oportünizmin her alandaki belirleyici niteliğini yani bulanıklığını, şekilsizliğini ve kaypaklığını *hiçbir zaman akıldan çıkarmamalıyız.* Bir oportünist, yapısı gereği, her zaman açık ve kararlı bir tutum takınmaktan kaçınacaktır. Her zaman ortayı arayacaktır, karşılıklı olarak birbirini dışlayan iki görüş noktası arasında her zaman bir yılan gibi kıvrılacak ve fikir ayrılıklarını, küçük değişikliklere, kuşkulara, masum ve saygılı öğütlere indirgeyecektir. ..."

Lenin onlara gerekli yanıtı veriyor. Bize onların "ne kadar devrimci" olduğunu yığınlara anlatmak, göstermek düşüyor.

Zemin'in "mahalli sendikalar" önerisi, burjuvazinin düşünüp de gerçek kılamadığı bir düştür.

Daha büyük ve merkezi sendika

Mercan Köklü

Yaşanan her gün, işçi sınıfının Türkiye toplumunda sahip olduğu ezici ağırlığı gösteriyor. Direnişler, boykotlar, grevler... Sınıfın Türk-İş'te gerçekleştirmekte olduğu sendikal birlik ve devrimci, komünist bir partide örgütlenme ihtiyacı.

Bütün bunlar, manevra alanı giderek daralan burjuvaziyi, karşı önlemler aramaya sevkediyor. Burjuvazi, örneğin, Türk-İş'te sendikal birliğe karşı, bölücü, yıkıcı, "yeni"(!) bir işçi konfederasyonuna yönelik öneri ve tutumlara dolaylı, dolaysız destek veriyor. Sınıfın *devrimci,* komünist bir parti çatısı altında örgütlenmesini de başka yollardan aklı sıra engellemeye çalışıyor. Bu yolda kullandığı araçlardan biri de burjuva, küçük burjuva "sol"-cuların(!) legal parti kurma girişimidir. Burjuvazi böylece işçi sınıfının bilincini saptıracağını, beşinci kollara da taban sağlayacağını düşünüyor.

Aybarcı legal "sol"cuların yayınladığı *Zemin* dergisinde yer alan ve sendikal görevleri ele alan çeşitli yazılar bu açıdan incelenmeye değer.

"Mahalli sendikalar" önerisi gülünç, bölücü ve gericidir. Bugün, uluslarüstü tekellerin belirlediği kapitalist dünyada bırakın işkolunda, ulusal çapta örgütlenmeyi, ulusal ölçekte eylem bile yetersizdir. Dünya işçi sınıfının ihtiyacı, daha büyük daha merkezi uluslararası sendikalarda gerçekleşecek uluslararası *gerçek* sendikal birliktir. Bu yolda almamız gereken çok yol vardır.

Zemin bölücülükten medet umuyor

Zemin dergisi, ilk sayısından bu yana, sendikal birliğin bozulması, bu amaçla "yeni tip"(!) bir sendikacılığın gerçekleşmesi yönünde yayın yapıyor. Bunu, "işçi kitle partisi" olarak adlandırdığı bir legal "sol"(!) partisi önerisine bağlıyor. *Zemin*'in Kasım 1986 ve Ocak 1987 sayılarında yayınlanan ve bu çabayı yansıtan bazı yazılar işçi sınıfımız için öğreticidir.

Zemin, Kasım 1986'da şöyle yazıyordu:

"DİSK'in faaliyetlerinin durdurulması ve Türk-İş'in *tek konfederasyon* durumuna getirilmesi *karşısında* etkin yeni tip sendikacılık yaratılmak *zorunluluğu* ortaya çıkmıştır." (*Zemin,* Kasım 1986, s.49) (abç)

Bu "Türk-İş" dışında alternatif" önerisini, *Zemin,* "Türk-İş'le sendikal özgürlüklerin ileriye götürülmesi, ... olası değildir" diye gerekçelendiriyor. Daha sonra da bu gerekçesini ayrıntılamaya çabalıyor. En sonunda da "sihirli" önerisini sunuyor: *Mahalli sendikacılık.*

Zemin'in ağzında geveledği burjuvazinin özlemidir

Bir kez bölücülük amacıyla yola çıktıktan sonra, *Zemin*'in getireceği önerilerin, burjuvazinin kendi rüyasında gördükleriyle üst üste düşmesi hiç de gerçek dışı olmayacaktır. Çünkü ikisi de aynı şeyden şikayetçi: İşçilerin sendikal birliği!

Şimdi, "Türk-İş'in ... *dışında* sendikal alternatif oluşturarak, ... Türk-İş *içindeki* demokratik yapılanmaları *Türk-İş dışındaki bu oluşumlara* çekecek merkezi yaratmaya yönelik" olarak çalışan *Zemin*'in getirdiği "öneri"leri yakından görelim.

"Kahrolsun merkezi örgüt ve birlik"

Evet, *Zemin*'in mantığı aynen budur: Kahrolsun merkezi bir örgüt ve sendikal birlik, yaşasın yerel, dağınık örgütler ve parçalanmışlık!.

Ocak sayısında, sendikalarda bürokratlaşma üzerine yazılan bir yazıda, *Zemin,* sendikaların belirli büyüklük düzeyine ulaşmasından şikayet ediyor. İşbölümü ve hiyerarşinin kötülüklerini(!) sıralıyor. Sendikaların kapitalist işletme gibi çalıştıklarını kanıtlamak(!) amacıyla şöyle yazıyor:

"Uzmanlıklar, işbölümü, hiyerarşik işleyiş, seçimle gelmeyen geniş bir "sendika memurları" gurubunun varlığı, herhangi bir kapitalist işletme gibi bir işleyişin sendikalarda geçerli olduğunun *kanıtıdır." (Zemin,* Ocak 1987, s.34) (abç)

Zemin, sarı sendikacılık, sendikalarda bürokratlaşma, işçi aristokrasisinin kemikleşmesi gibi gerçekten işçi hareketine zararlı eğilim ve olguları eleştirme *adına,* bunları söylerken, aslında kaş yapayım derken göz çıkarıyor.

Bir kez işbölümü, uzmanlaşma ve hiyerarşi, kapitalizmle değil, *sınıfların varlığı* ile bağlı olgulardır. Sınıfların ve devletin ortaya çıkışından, toplumun yönetenler ve yönetilenler şeklinde ayrışmaya uğramasından bu yana giderek gelişen bu olgular, kapitalizmde en gelişkin, en keskin biçimlerini alırlar.

Kapitalist toplum içinde, işçi sınıfının sömürüyü sınırlamak, yaşam ve çalışma koşullarında birazcık olsun iyileştirme sağlayabilmek amacıyla ortaya çıkardığı ekonomik savaşım örgütleri olan sendikalar da elbette toplumsal işbölümü, uzmanlaşma ve hiyerarşik işleyiş gibi olguların dışında değillerdir.

Ayrıca, ekonomiyi ve toplumu giderek daha merkezi ve hiyerarşik bir yapı içinde örgütleyerek yönetmeye çalışan burjuvaziye *karşı,* işçi sınıfının sendikal örgütlerinin de tüm proleterleri ve sınıfın diğer kesimlerini çatısı altında toplayan geniş, devasa ve *merkezi* örgütler haline gelmeleri doğaldır. Yalnızca doğal değil, savaşımın *gereğidir.*

Ancak, her *örgüt* gibi, sendikaların da karşı karşıya olduğu çeşitli sorunlar vardır. Bürokrasinin getirdiği deformasyonlar, araçların amaç haline gelme tehlikesi, kağıtlara boğulmak, işlerin yavaşlaması, bir zamanlar "işçi" olan sendikacının işçi tabanından uzak düşmesi vb.... Bütün bunların hepsine karşı ilaçlar vardır, aranabilir, bulunabilir.

Sendikal düzeyde, sınıfın en geniş ekonomik-demokratik örgütü düzeyinde, *Zemin*'cinin şikayet ettiklerinin tedavisi temel bir ilkenin düzgün *uygulanmasıyla* mümkündür: Sendikalarda tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesi.

Bu da, işçi sınıfının ideolojik düzeyinin sınıf bilincinin daha da yükseltilmesiyle olanaklı. Yani bir komünist partisiyle olanaklı.

Ama bütün bunları *Zemin*ci zaten biliyor. Peki o zaman derdi nedir?

Zemin'cinin derdi, işbölümünden, uzmanlıktan, hiyerarşiden, yani sınıflı toplum içinde yaşamanın getirdiği bazı gerçeklerden "şikayet" ederken, konuyu Türk-İş'te gerçekleşen *sendikal birliğin nasıl parçalanabileceğine* getirmektir.

Tek ve güçlü bir örgütten kendisine yeterince parsa toplayamayacağını bilen ve bu nedenle özerk, bağımsız, yerel örgütlere parçalanmış işçi topluluklarından medet uman *Zemin,* buna yönelik *mahalli sendikalar* önerisini getiriyor. Bu da zaten burjuvazinin düşünüp de gerçek kılamadığı bir düştür.

"Mahalli sendikalar"

Zemin'in mahalli sendikalar önerisi, ana hatlarıyla, aşağıda verdiğimiz uzunca alıntıda yer alıyor:

"(...)

"İşverenlerin güçlü olduklarına, özellikle MESS gibi işveren örgütü mevcutsa, inanmamak mümkün değil.

"(...)

"İşverenlere karşı güçlü sendikacılık modeli olarak geliştirilen milli sendika modeli, sendika içi demokrasiyi yok edecek şekilde oluşmuştur. Bu modelle ülke çapında, işkolu seviyesinde kurulan; bütün yetkiyi merkezde toplayan; işverenlerin ekonomik gücüne karşı, ekonomik olarak güçlü olma anlayışının sonucunda tüm yetkileri ve fonları da merkezde toplayan; güçlü bütçelere sahip *merkeziyetçi-bürokratik sendikalar* oluşmuştur.

"(...)

"Bu tür sendikacılık, işçi ile sendika yöneticilerini birbirinden koparır. Sendika yöneticilerinin bürokratlaşmasını geliştirir. Bu sendikacılık modelinde işçinin sendikayı denetlemesi *mümkün değildir.*

"(...)

"Merkeziyetçi-milli tip sendikacılıkta, muhalefetlerin başarılı olması *olanaksızdır....* Bu yüzden merkeziyetçi-milli sendika ve konfederasyon liderlerinin değişmeleri, *imkansız* denecek kadar zordur.

"... *Yeni bir sendikal örgütlenme modeli gereklidir.*

"Bir *mahalledeki* tüm işkollarını kapsayacak bir tek mahalli sendika oluşturulmalıdır. Bu mahalli sendika, işçilerin işkollarına göre dağılmasını önleyeceğinden, işverenlere karşı tüm işçilerin işkolu gözetmeksizin dayanışması sağlanmış olacaktır. Aynı zamanda iş kollarının zayıf olduğu yerlerde, o işkolunda çalışan işçilerin patrona karşı zayıf düşmelerini önleyecektir.

"(...)

"*Mahalli sendikalar* işçisi ile bir bütün olarak, işveren karşısına çıktığı için, işveren karşısında da güçlü hale gelecektir. ... Çünkü mahalli sendikalar tüm işçileri kapsadığı, esas olarak işçisi ve işçi aileleri ile bütünleştiği için, güçlü gözüken işkolu esasına göre örgütlenen sendikalardan *daha güçlüdür.*

"Diğer mahalli sendikalarla bir üst örgüt oluşturabilir. Bu örgüt konseyi olabilir... Bölgesel konseyler daha da *geliştirilebilir.* ... Konseyler mecburi değil, gönüllü birliklerdir." (*Zemin,* Ocak 1987, s.36-39) (abç)

"Mahalli sendikalar bölücüdür"

Türkiye işçi sınıfı, 1960'lardan 1980'lere zorlu ve onurlu kavga deneyimleri ile dolu koca bir devrimci durumu yaşadı. Hatalar yaptı, hatalarından öğrendi. İşçi sınıfı bugün, tarihinde *ilk kez,* devrimci savaşım geleneklerinin tek ve büyük bir örgüte taşınma eğilimi gösterdiği bir "bir sendikal birlik" dönemine ilerliyor. Yöneticilerinin tutum ve konumlarından bağımsız olarak, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, sınıfın sendikal birliğinin gerçekleşmekte olduğu bir örgüt olarak ortaya çıkıyor.

İleri işçilerin Türk-İş içinde taşıdıkları devrimci, militan gelenekler, Türk-İş Genel Kurulu'nda, bağlı sendikaların genel kurul ve şube kongresi ve temsilci seçimlerinde kendini gösterdi. Bugün de grevli, direnişli savaşıma yansıyor.

Böyle bir ortamda "Türk-İş dışında" alternatif önermek bölücülüktür. Hele bu "alternatif", "mahalli" sendikacılık olarak ortaya sürülürse, haydi haydi bölücülük olur.

"Mahalli sendikalar" önerisi, merkezi büyük sendikaları reddederek işe başlıyor. Kendi dünyasını bölge veya şehirle de değil, "mahalle" ile sınırlıyor. İşçi sınıfını "mahalle" düzeyinde bölüyor. Bu, dünyaya fabrikanın penceresinden değil, evrensel bir bakış açısından bakmaya doğru ilerleyen işçi sınıfımızla adeta alay etmektir.

"Mahalle"lerde ve dolayısıyla *yerel,* ademi-merkeziyetçi ve doyısıyla dağınık, *bölük pörçük,* yerel ve dağınık örgütlendiği için de merkezi bir burjuva gücü karşısında kurda kuşa yem olmaya hazır edilmiş, ancak birlik ve örgütlülük sayesinde sahip olduğu dev gücü *pratikte* sıfıra indirilmiş bir işçi sınıfı! Birbirinden kopuk, uzak, birinin verdiği savaşımdan ötekinin habersiz olduğu kesimsel işçi toplulukları! "Demokrasi" adına merkeziyetçi, ülke çapında yığınsal bir sendikal örgütün sonuç alma kudretinden yoksun bırakılmış bir işçi sınıfı hareketi! Oysa, "şimdi işçiler karşılarında tek tek her fabrikanın sahibini değil, hükümetin de yardımını alan *tüm kapitalist sınıfı* görmektedir. Tüm *kapitalist sınıf,* tüm *işçi sınıfına* karşı bir savaşım yürütüyor... Bir fabrikanın, hatta bir endüstri dalının işçilerinin örgütlenmesi, tüm kapitalist sınıfa karşı direnişte yetersiz kalmakta ve tüm işçi sınıfının ortak eylemi, mutlak bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* İng. basım, c.2, s.104)

"Mahalli" sendikalar önerisi yalnızca *siyasal* anlamda bölücü ve silahsızlaştırıcı değil, aynı zamanda günün gerçekleri, toplumsal gelişmenin çıkarları açısından da *gericidir.*

"Mahalli" sendikalar gericidir

Mahalli sendikalar önerisi, işçi sınıfının *ülke çapında,* ulusal ölçekte savaşımını "mahalle" düzeyinde savaşıma indirgiyor. Oysa, "sınıfın, sınıfa karşı her mücadelesinde uğruna mücadele edilen bir sonraki hedef siyasal iktidardır." Bu, ulusal ölçekte bir kavgayı gerekli ve kaçınılmaz kılar.

Marks-Engels, *Manifesto*'da şunları yazıyorlardı:

"Ürünleri için sürekli genişleyen bir pazar ihtiyacı, burjuvaziyi yerkürenin her yanında kovalar. O her yere yuva yapmak, her yere yerleşmek, her yerle ilişkiler kurmak zorundadır.

"Burjuvazi, kendisinin dünya pazarını sömürüsü yoluyla, her ülkede üretim ve tüketime kozmopolit bir özellik kazandırdı. Reaksiyonerlerin büyük üzüntü ve öfkesini toplamak pahasına, endüstrinin üzerinde durduğu ulusal zemini, ayaklarının altından çekiverdi....

"(...)

"Proletaryanın burjuvaziyle kavgası, özde değil ama biçimde, *ilk önce* ulusal bir kavgadır. Her ülkenin proletaryası tabii ki önce kendi burjuvazisi ile hesabını görmelidir.

"(...)

"İşçilerin vatanı yoktur. Sahip olmadıkları bir şeyi onlardan alamayız..." (Marks-Engels, *Komünist Manifesto,* İng. basım, s.46, 59, 71)

Bu alıntıdan anlaşıldığı gibi, sermaye, *özü* gereği tüm dünyayı bir pazar, üretimi dünyasal ölçekte bir süreç, hayatı da böylece *uluslararası* bir olgu haline getiriyor. Aynı süreç içinde, kapitalizmin, burjuva devletin mezar kazıcısı olan proletarya da enternasyonalist bir sınıf olarak ortaya çıkıyor. Yani bir dünya işçi sınıfı oluşuyor.

(Devamı 13. sayfada)

(Baştarafı 12. sayfada)

Günümüzde, tüm boyutlarıyla, *iyice ortaya çıkan* bu gelişimi Lenin, şöyle anlatıyor:

"İşçi sınıfı örgütlenmesi ve dayanışması, bir tek ülke ya da ulusla sınırlanmamıştır. Farklı ülkelerin işçi partileri, bütün dünya işçilerinin çıkarlarının ve amaçlarının aynı olduğunu yüksek sesle ilan etmektedirler. ... Bütün ülkelerin işçilerinin birleşmeleri, işçiler üstünde egemenlik sahibi olan kapitalist sınıfın, egemenliğini tek bir üke ile sınırlamaması gerçeğinden doğan bir zorunluluktur... Tek bir ülkede değil, birçok ülkede birden kapitalist girişimler kurmak için muazzam anonim şirketler kurulmaktadır; kapitalistlerin uluslararası kuruluşları ortaya çıkmaktadır. Kapitalist egemenliği uluslararasıdır. İşte bu nedenle, bütün ülkelerin işçilerin kuruluşları için mücadelesi ancak, eğer işçiler uluslararası sermayeye karşı birlikte savaşırlarsa başarılı olabilir." (Lenin, *agy*, s.108-109)

Doksan küsur yıl önce yazılan bu satırlar bugün, o günden çok daha canlıdır, gerçektir. Proletarya ulusal değil, enternasyonalist bir sınıftır.

"Mahalli" değil uluslararası savaşım

Kapitalist-emperyalizm öyle bir gelişme, öyle bir dünya pazarı yaratmıştır ki, üretim güçlerinin bugünkü gelişme düzeyinde, burjuvazinin ulusal pazarı yarattığı dönemin ürünü olan *ulusal sınırlar gericileşmiştir.* Üretim süreci, artık *dünyasal ölçekte* örgütlenmektedir. Uluslararası tekeller, dünya ölçeğinde üretim ve dağıtım planlaması yapıyorlar. Bütün dünya yüzeyi, koca bir şantiye ve zincir halinde üretim yapan koca bir fabrikaya dönüşmekte!

Bu ortamda, tek tek ülkelerde işçilerin tek tek işletmelerde, işkollarında, hatta ulusal ölçekte savaşım vermeleri bile yetersiz kalabiliyor. Birkaç örnek verelim.

1982-83'te Guatemala'da Coca-Cola işçileri greve çıktılar. Bu grev, dev dünya tekellerinden olan Coca-Cola'ya bir sinek ısırması gibi geldi. Durum, ICFTU, ETUC gibi sendikalarda *gündeme* getirildi. Alınan karar gereği, Guatemala'daki grevci işçilerin başarısı için, her ülkede Coca-Cola'ya karşı, düşük düzeyde de olsa, bir savaşım yükseltildi. Dünya işçilerin böyle bir tepki göstermesi bile savaşımın bugün hangi boyutlara büyüdüğünü gösteriyor.

1984'te İngiltere'de yiğit madencilerin grevinin yenilgiye sürüklenmesinde burjuvazi kadar, onların başarısı için ayağa kalkmayan Fransız, Belçika, Alman madencilerinin payı yok mu?

Bütün bu örnekler açık seçik gösteriyor ki, *dünya işçi sınıfının* savaşımı, dünya ölçeğinde devrimci, militan ve uluslararası sendikacılık anlayışının *gerekliliğini* dayatıyor.

R. Yürükoğlu yoldaş bunu şöyle açıklıyor:

"Bugün dünya kapitalizmini belirleyen, ... eğilimin işleyişi sonucunda, dünyanın çeşitli bölgeleri arasında sınıf savaşımının koşulları da giderek birbirine yakınlaşmaktadır. Değişik ülkelerde sınıf savaşımı arasındaki farklılıklar azalmaktadır. Böylece, tüm dünya çapında işçilerin *savaşım programı* giderek benzeşmekte, uluslararasılaşmakta ve can alıcı bir önem kazanmaktadır. Dünya ölçeğinde stratejik karar yeteneğine, yani *dünya ölçeğinde örgüte* sahip birleşik bir güç olarak savaşılmazsa, bir "ulusun" sınırları içinde proletaryanın kurtuluşu giderek zorlaşmaktadır." (R. Yürükoğlu, *İşçnin Sesi,* sayı 321 , 11 Mart 1987)

Şimdi, gerçek hayatın kabaca çizdiğimiz bu siyasal tablosu karşısında Türkiye'de sendikal örgütlenmenin durumuna bakalım.

Türkiye'de eksiklerimiz

İşkolları tüzüğüne göre bugün Türkiye'de 28 işkolu var. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) kabul ettiği uluslararası işkolu standardına göre ise bu sayının 9 olması gerekiyor.

28 işkolunda örgütlü *tek* sendikal örgüt olan Türk-İş'e bağlı *32 sendika* var. 4 işkolunda *birbiriyle rekabet halinde* 4 Türk-İş sendikası bulunuyor.

Bunların *dışında,* tarım ve ormancılık, petrol kimya ve lastik, gıda, dokuma, banka ve sigorta, çimento toprak ve cam, metal, konaklama ve eğlence yerleri, genel iş kollarında diğer konfederasyonlara bağlı ya da bağımsız sendikaların katıldığı kıran kırana bir sendikal rekabet var.

Öte yandan Türk-İş'in kendisine bağlı sendikaların ortak tutumunu sağlamada yeterince merkezi bir örgüt yapısına sahip olduğu da söylenemez. Hatta, bürokratik merkeziyetçi yapının, gerçekte federal ve merkezdışı eğilimlere prim veren bir işleyiş yarattığı da ortadadır.

Bir de, dönüp burjuvazinin işveren örgütlerine bakalım. 1970'lerde bir TİSK, ama asıl olarak MESS vardı. Şimdi ise MESS'i, KİPLAS'ı, TÜHİS', KAMU-İŞ ve TÜRK KAMU-SEN'iyle daha güçlü *daha merkezi* örgütlenmiş, grev/lokavt fonlarıyla, üyelerine karşı daha fazla yaptırım gücüyle donanmış bir TİSK var.

TİSK'in gücü, yalnızca daha merkezi örgütlenmesinden değil, ama *asıl olarak* giderek daha merkezileşme eğilimi içinde olan burjuva devletin dümenine yerleşmiş, egemenliğini 12 Eylül döneminde iyice perçinleşmiş olan finans-kapitalin önemli bir örgütü olmasından geliyor.

Yani, TİSK, ekonomik savaşım alanında, "*tüm* kapitalist sınıfın *tüm* işçi sınıfına karşı savaşımını" temsil ediyor.

Zemin'in mahalli sendikalar önerisi, yazımızda gösterdiğimiz böyle bir dünya içinde böyle bir Türkiye'de geliyor.

Öneri işçi sınıfını ileriye götürmeli

Bizce, "mahalli' sendikalar gibi gülünç "öneri"leri bir yana bırakırsak, yapılması gereken çok şey var.

Ama gözden kaçırılmaması gerekn nokta, bugün uluslarüstü tekellerin belirlediği kapitalist dünyada bırakın *işkolunda,* ulusal çapta örgütlenmenin ve ulusal ölçekte eylemin bile yetersiz kalacağıdır.

Dünya işçi sınıfının savaşımı sınırlar aşarak gelişiyor. Türkiye işçi sınıfı da bunda geri kalmayacaktır.

Ancak bir noktayı unutmamak gerekir.

Daha büyük, daha geniş ve daha *merkezi* bir sendikal örgütün karşılaşacağı her tür hastalık, bozukluk ve dış etkiye karşı ilaç *sendikal demokrasidir.*

Öfkesini sokaklara taşıran işçinin, eyleminin ille de yasal olması gibi bir derdi yok.

Hareketli günl re hazırlıklı olmak gerekiy r

Türk-İş'in 2 Mart'ta yapılan Başkanlar Kurulu toplantısında 2 saatlik işi bırakma eylemi yapılmasına karar verilmişti. Eylemin tarihini saptamak için de 16 Mart'ta bir kez daha toplanılması kararlaştırılmıştı.

Bu toplantıdan bir gün önce, Türk-İş içindeki sosyal demokrat sendika başkanları durumu görüşmek ve ortak tavır saptamak üzere toplanıyorlar. Ancak bu toplantıdan pek birşey çıkmadı.

16 Mart toplantısına Türk-İş Yönetim Kurulu üç sayfalık bir Eylem Planı ile geldi. Başkanlar Kurulu toplantısında ve sonrasında yapılan tartışmalar ve dile getirilen görüşlerde YK'ca önerilen eylem planının ardında şu tür düşüncelerin yattığı ileri sürülüyordu:

— İşçi 2 saatlik işi bırakma eylemine hazır değildir. Eylemin kendisine, aynı 'genel grev' konusunda olduğu gibi, karşı değiliz, ancak zamanlaması yanlıştır. Önce işçiyi eylemler içinde eğitmek, yoğurmak ve eylemini adım adım yükseltmek gerekir. Böyle bir eylem programı uygulandığında, bu önemli ölçüde sağlanmış olacaktır.

— Sendika başkanları yönetimin hiçbir olumlu adımını desteklemeyecek denli muhalefet derdiyle hareket ediyorlar. 2 saatlik işi bırakma eylemi yönetimi zor durumda bırakmak için ısrarla bastırılan ve amacından çıkarılmış bir olay haline geldi. Eylem istiyorlarsa işte program. Uygulasınlar, sonra konuşsunlar.

— Ille de herşey yasal olmalı gibi bir derdimiz yok. Ancak böyle bir eylem sonucu yasalardaki hükümler mutlaka uygulanacaktır. Bu tür eylemler sonucunda yol açılan tüm maddi zarar ve tahribatı sendika ödemek zorunda. Eğer işçi sendikadan bağımsız yapıyor ise, işçi ödemek zorunda. Bunun karşısında ne işçi ne de sendikalar direnmeye hazır değildir. Bu anlamda yasa hükümlerinin çiğnenmiş olması önem kazanıyor. Örneğin, yasalardaki hükümlere göre meclisin 1 kilometreden daha yakınına yürüyüş yapılamaz. Ama eylem planında bu tür bir yasa karşıtı eylem biçimi göze alınabiliyor.

Sonuç olarak bu eylem programı her açıdan 2 saatlik işi bırakma eyleminden daha etkindir. Kaldı ki bu eylem programı 2 saatlik işi bırakma eylemini dışlamıyor.

16 Mart sabahı Şevket Yılmaz toplantıdan önce basına eylem planı ile ilgili açıklamada bulundu. Bunun ardından Mustafa Özbek ve Cevdet Selvi toplantının basına açık yapılmasını ve basın önünde tartışılmasını, aksi takdirde toplantıyı terkedeceklerini söylediler. Ama önerilerinin reddedilmesine rağmen toplantıyı terk etmediler.

Toplantı yaklaşık 8 saat sürdü. Eylem Planı YK'nın kararı olarak sunulunca Kenan Durukan "eh siz kararınızı vermişsiniz bize kalkıp gitmek ve talimatlarınızı beklemek kalıyor" demekle yetindi. Özbek "keseriz, biçeriz" diye girdiği toplantıdan "biz destekleriz ama illa da 2 saatlik eylem yapılsın" diye çıktı. Orhan Balta ve Hüseyin Pala yönetime destek verilmesi temelinde "akılcı" konuşmalar yaptılar.

Sonuçta, 'program başkanlar kurulunca benimsendi' denmedi ama YK'nın önerisine karşı çıkan da pek olmadı. Bu arada YK'nın açıkça sorduğu "2 saatlik işi bırakma eylemini hangi sendika başkanları sendikalarına uygulattırabilecek, tek tek herkes koysun ortaya" şeklindeki soruya yarıdan az "ben uygulatırım", diyen yönetici çıktı.

Ne işçilerin ne de sendikaların direnmeye hazır olmadığı görüşü doğru değildir. İşçi sınıfı bugün, direnmek bir yana saldırıya geçmiştir. Grevler, protestolar, eylemler bunu göstermiyorsa neyi gösteriyor?

Sendikalara gelince, iki saatlik direnişi "uygularım" diyenlerin sayısının azlığı, sendikalarda yönetim düzeyinde bir hazır olmayışı yansıtıyor. Zaten sorun da buradadır. Ama bu da , sendikalar hazır değildir anlamına gelemez.

Nejat Çelik

Burjuva basın, burjuvazinin kara gün dostu menşevizmin "sol" görünümünü korumaya çabalıyor.

FİDEF *Tercüman*'a kızacağına teşekkür etsin

FİDEF'in türbana karşı tutumu siyasal bir hareket olarak İslamcılığa ve gerici Milli Görüş'e dost demesi onu soldan ayıran konumlardır. *Tercüman* bunları basmamakla yine FİDEF'i kollamıştır.

Burjuva basınında *İşçinin Sesi* hakkında çıkan her haberden sonra menşeviklerin kopardığı değişmez bir yaygara vardır: "*İşçinin Sesi*'ni lanse ediyorlar." Hele bir haber *Tercüman*'da yayınlanmaya görsün, bu yaygaralar ayyuka çıkar: "*Tercüman* gazetesi *İşçinin Sesi*'ni lanse ediyor!"

Tercüman gazetesinin ne mal olduğu bellidir. Devrimci hareket hakkında yayınladığı haber ve yazıları genellikle çarpıtarak verdiği de bilinir. Bu gazetenin devrimci haberler ve örgütler hakkında haber yayınlaması da, bu haberleri gerekince istediği gibi çarpıtması da doğal ve olağandır.

Buraya kadarı şimdiye kadar gördüğümüz, bildiğimiz şeylerdir. Şimdiye kadar görülmeyen ve bilinmeyen, kendisine "devrimci" ya da "ilerici" vb. adını yakıştıran herhangi bir örgütün, bütün gazeteler arasından *Tercüman*'ı seçerek özel röportajlar vermesidir.

İşte FİDEF (Federal Almanya Türkiyeli İşçi Dernekleri Federasyonu) başkanı Hasan Özcan'ın 18 Şubat'ta *Tercüman* gazetesinde yayınlanan röportajı bu alanda bir *ilk* oluşturmuştur.

Hasan Özcan'ın bu röportajı, içeriği bir yana, FİDEF'le *Tercüman* arasındaki balayı ilişkisini sergilemesi bakımından ibret vericidir. Buna ek olarak FİDEF'in, "*Tercüman* gazetesi bazı bölümlerde tahrifat yaptı" yaygaralarının geçersizliği de çabasıdır. *Tercüman* gazetesi, FİDEF'in iddialarının tam tersine, yayınlamadığı bçlümlerle ilerici kamuoyu karşısında FİDEF'i daha kötü değil daha iyi göstermeye çalışmıştır.

Burada FİDEF'in cevaplarının içeriği üstünde durmayacağız. Ancak şu kadarını söyleyelim. Geçtiğimiz aylarda *Tercüman*, FİDEF'le AMGT (Avrupa Milli Görüş Teşkilatları) arasındaki işbirliğine geniş yer verdi. Bu işbirliği, resmi TKP'nin "Özal hükümetine karşı muhalefet yürüten", dinci akımlar da dahil tüm siyasal parti ve hareketlere önerdiği "ulusal güçbirliği"nin somut bir örneğidir.

Verilen yanıtlar, resmi TKP'nin ulusal güçbirliği anlayışının daha bugünden nerelere vardığını gösteriyor. Bu anlayışın pratik çalışmalarda nereye vardığını da AMGT Genel Sekreteri'nin şu sözleri çok güzel anlatıyor:

"FİDEF'ten telefon ettiler, bayram ziyaretine gelmek istediklerini söylediler, kabul ettik, geldiler, bayramlaştık. Hatta içlerinden iki kişi bizimle birlikte namaz kıldı. Bir sonraki bayram biz onları ziyarete gittik. Bizim namaz kılacağımızı bilerek seccadeleri bile hazırlamışlardı."

Adamlar seccadeleri bile hazırlamışlar! Bize söyleyecek söz kalıyor mu?

Çarpıtma var mı?

20 Şubat'ta Hasan Özcan röportajla ilgili bir mektubu siyasi partilere, demokratik kuruluşlara ve sendikalara gönderdi. Bu mektupta bir giriş yapıldıktan sonra şöyle deniyor:

"Ne yazık ki, 'tam metin' yayınlanacağı söylenen yazılı açıklamamda önemli tahrifatlar yapılarak ve kanıtlanamayan iddialarla birlikte kamuoyuna duyuruldu. Kamuoyunun eksik ve yanlış bilgilendirilmesine karşı, yasal yollara gerekli düzeltmeler için girişimde bulunacağım.

"Doğru olanı görebilmeniz için, sizlere bana sorulan soruları ve verdiğim yanıtları tam olarak gönderiyorum."

FİDEF'in *Tercüman*'a gönderdiği "tam metin" ile basılanı karşılaştırdık. Şunu gördük: Ekleme yapılmamış, bazı kelimeler, cümleler çıkmış, bir soru-yanıt basılmamış.

Çıkarılan bu bölümler çarpıtmayı değil, *Tercüman*'ın FİDEF'i sol gösterme çabasını anlatmaktadır.

Tercüman'ın birinci yanıttan çıkardığı şu cümlelere bakalım:

"İşçilerin meselelerini çözebilmek için, bu iki kuruluşun birlikte çalışması zorunludur. Şimdi bize sorulması gereken soru; 'neden işbirliği yapıyorsunuz?' değil, 'neden şimdiye kadar işçilerin meselelerini çözmek için birlikte çalışmadınız? sorusudur."

Tercüman bu cümleleri çıkartarak, FİDEF-AMGT bağlaşıklığı zorunluluktan mı kaynaklanıyor yoksa taktik bir konu mudur tartışmasının önünü kesiyor. Böylece FİDEF kanalıyla menşeviklerin en azından "sol" görünümünü korumuş oluyor.

Tercüman'ın yayınlamadığı soru ve FİDEF'in buna yanıtı ise şöyledir:

"Bu ilişkiler neticesinde örgütünüz ve mensuplarınızın İslamiyete bakışında bir değişiklik oldu mu? Mesela 'Milli Görüş'ün Almanya'daki türban yasağı aleyhindeki kampanyasını destekliyorsunuz. Bu size ters bir kampanya değil mi?

FİDEF'in yanıtı:

"Birlikte çalışmanın karşılıklı etkilenmeler yapması doğaldır. Milli Görüş ile FIDEF'in ilişkilerinde onyıllardır süre gelen ön yargılar kırılmaktadır. Üyelerimiz, dine inanan herkesin 'gerici', 'yobaz' olmadığını, bu ilişkiler içinde daha iyi görüyorlar. FİDEF türban yasağına karşıdır. Türban yasağının, kımın tarafından ve ne maksatla ortaya atıldığını biliyoruz. Bu oyuna gelmedik. ... Halkımız, yüzyılların süzgecinden geçerek, 'dost kara günde belli olur' demiş. Bizim, dostlarımıza karşı anlayışımız budur. Bu nedenle, maksatlı bir saldırıya karşı karşıya kalan Milli Görüş'le dayanışma içinde olmamız doğaldır."

FİDEF'in türbana karşı tutumu siyasal bir hareket olarak İslamcılığa ve gerici Milli Görüş'e dost demesi onu soldan ayıran konumlardır. *Tercüman* bunları basmamakla yine FİDEF'i kollamıştır.

FİDEF, *Tercüman*'a "kızacağına" teşekkür etmelidir.

Yukarıda menşeviklerle *Tercüman*'ın balayı ilişkileri içinde olduğunu söyledik. *Tercüman*'dan FİDEF'e gönderilen mektupta bakın ne yazıyor:

"İlgi ve zahmetinizden dolayı şimdiden size teşekkür ederek iyi günler diliyorum.

"(...)

"Rica ettiğim resimleri hemen gönderebilirsiniz, çünkü resimler İstanbul'a elden gidecek."

"Bu ne muhabbet?" diye sormak gerekmez mi?

Şimdi menşeviklere sormak gerek. *Tercüman* kimi ve neyi lanse ediyor?

Ahmet Fırat

Eylem yılı 1987'de işçi sınıfına gerçek kurtuluşunu göstererek devrime bir adım daha yaklaşacağız.

İşçi sınıfı sağlam adımlarla yürüyor

Bir grev bitiyor, biri başlıyor. Her yandan dayanışma sesleri yükseliyor. Yükselen ses bütün toplumu derinden etkiliyor, burjuvazinin uykularını kaçırıyor.

İşçi sınıfı burjuvazinin gerici yasalarını, baskılarını yıkarak geliyor. Bu, devrimin ayak seslerinin çok yakın olduğunu müjdeliyor, Kavganın keskinliğini anlatıyor,

Devrimcilere, komünistlere acil görevlerini hayatın kendisi dayatıyor. III, Konferans kararlarının doğruluğunu gösteriyor.

İşçi sınıfının, burjuvaziye karşı açık tavrını koyarak başlattığı grevler işçi sınıfının mücadele potansiyelini, kararlılığını gösteriyor,

Resmi TKP'nin kuyrukçu Ulusal Demokrasi Programı'na, işçi sınıfını güçsüz göstermek için elinden geleni ardına koymayan H, Kutlu'ya işçi sınıfının kendisi cevap veriyor. Haydar Kutlu'nun küçümsemek için "sayıları birkaç yüzbini geçmeyen proleter çekirdek" dediği işçi sınıfını burjuva istatistikleri bile çok daha büyük gösteriyor. Menşevikler, işçi sınıfının gücünü burjuvaziye de taş çıkartırcasına küçültmeye çalışıyorlar. Ama hayat parmağını insanın gözüne soka soka gerçekleri gösteriyor.

Her renkten oportünistinden sosyal demokratına kadar sahte işçi dostlarının gülünç ücret önermelerine karşı Netaş işçilerinin "haklarımızı alana dek mücadele edeceğiz" yönündeki kararlılığı işçi sınıfının dostunu düşmanını iyi seçtiğini de gösteriyor. Mücadele kızgınlaştıkça da daha netleşecektir.

İşçiler kendi güçlerini önlerine çıkarılan her zorluğu sınıfsal dayanışmalarıyla yıkarak kanıtladılar.

Netaş grevinin önemli bir yanı da şuydu: İşçiler grevin, sınırlı ekonomik kazanımların ötesinde, Türkiye'de demokrasi mücadelesini yükselteceğini ve ardı sıra hazırlanan grevlerin yolunu açacağını her fırsatta dile getirdiler.

Netaş grevi sınıf mücadelesinin 1987'de daha da keskinleşerek geleceğinin müjdecisi oldu. Menşevik programın iflasını sergiledi, "Burjuvaziyle beraber durulmasa, işbirliği yapılmasa, işçi sınıfı yenilir" aldatmacasını yüzlerine çarptı.

Sorunun kaynağı

İşçi sınıfı yerine devrim için başka güçler arayan, tarihsel fırsatlar kaçırıldığı için dövünen menşevik programın mantığında işçi sınıfına güvensizlikten de öteye, yükselen devrim ve demokrasi mücadelesini burjuvaziye teslim etme çabası yatıyor.

R. Yürükoğlu yoldaşın belirttiği gibi, bu kızıl şerit herşeyin altında yatıyor. Oradan girip buradan çıkıyor ve herşey burjuvaziyle işbirliğine dayanıyor. (*İşçinin Sesi*, sayı 321)

Yürükoğlu yoldaş şöyle yazıyor:

"Durum resmi TKP'de böyledir de 'kendine özgü gerekçelerle' burjuvaziyle işbirliğine ulaşmayan bir komünist partisi var mı bugün? Yok.

"Öyleyse, ülkeye bakıp, yanlış ya da doğru bir çözümleme yapıp, sonra da 'bu ülkede burjuvaziyle işbirliği gereklidir' demiyorlar. Gerekçeler ve ülkeler değişiyor, fikir değişmiyor.

"Demek ki, burjuvaziyle işbirliği hedefi, bu partilere apriori olarak (düşünme öncesinde) verilmiş bir hedeftir. 'Ne söylersen söyle ne yaparsan yap, burjuvazi ile işbirliğine varacaksın.' Bu gerçek kavranmazsa sorunun kaynağı bulunmaz,' (*İşçinin Sesi*, sayı 321)

Sorunun kaynağı Dünya Komünist Hareketi'ndedir.

Dünya Komünist Hareketi'nin bugünkü çizgisindedir.

Bunun kaynağı SBKP'nin "sıcak bölgelerdeki" devrim mücadelesini boğma mantığındadır.

"SBKP'nin 1930'larda girdiği yeni yolda geliştirdiği yeni çizgidir" bu. Sosyalist sistemi yeni devrimlerle beslemenin tersine, statükoyu koruyarak sosyalizmi geliştirebileceğini düşünen ve bunun için herşeyi mübah sayan bir mantığın ürünüdür bu. Genelin çıkarı yerine kesimsel çıkarları ön plana çıkarıyor.

İşçi sınıfının, sınıf düşmanlarıyla hiçbir ortak çıkarı yoktur, olamaz.

Burjuvazi, kapitalist düzenini yaşatmak için işçilerin ürettiği artık değere el koyacak, bunların üzerinde yaşayacak ve bunu sürdürmek için her türlü yola baş vuracak. (Devletin baskı araç ve gerecini kullanarak.)

İşçi sınıfı ise bu gidişe dur diyecek, artık değere el koydurmayacak ve burjuvazinin can damarını kesecek. Türkiye işçi sınıfının verdiği müjde de budur.

Yani biri sömürmek için ve sömürüyle var olacak, bunun için çalışacak. Diğeri ise sömürüyü ortadan yok edecektir.

Bütün çatışmanın kaynağı budur.

Menşeviklerin ulusal demokrasi stratejisi, burjuvaziyle ortak çıkarlar arıyor. İşçi sınıfının sınıfsal düşmanı burjuvaziyle, burjuvaziye vurmayı "amaçlıyor". Kime kimle vuruyorsun?

Bunları bir güzel allayıp pullayıp yutturmaya çalışıyorlar. Ancak Türkiye işçi sınıfına gerçek kurtuluşunu göstermeyen hiçbir düşünce uzun süreli yaşayamaz. Sınıf mücadelesinin keskinleşmesiyle işçi sınıfı bunları elinin tersiyle de itecektir. Geçmişin dersleri de bunu gösteriyor.

Türkiye işçi sınıfının mücadele bayrağı grevlerle yükseliyor. Yükselen mücadele bayrağı yanlız ekonomik-demokratik istemlerle sınırlı kalmıyor, geniş kapsamlı siyasal istemlere dönüşüyor. Sınıf, komünist partisi arayışı içerisindedir. İleri işçilerin istemi bunu göstermektedir.

1987 yılı, işçi sınıfının sağlam adımlarla ve dostunu düşmanını seçerek yürüdüğünü, her türden engeli sınıfsal dayanışmasıyla aşarak ilerlediğini ve siyasal mücadelenin hızla yükseleceğini, devrime yürüyeceğini müjdelemektedir.

Zafer işçi sınıfının olacaktır. Bu, zor olduğu kadar onurlu bir mücadeledir.

Zorluklardan yararlanarak partimiz TKP—*İşçinin Sesi*'ni sınıfımızın içine oturtacak ve oportünizme, menşevizme vurulmuş bir darbe olduğu gerçeğini unutmadan sınıfımızla devrime yürüyeceğiz.

Coşkun Fırat

İngiltere başbakanı, SSCB'ye yaptığı ziyaretten sonra, reformların başarısının Batı'nın yararına olduğunu söyledi

Thatcher "mavi gözlü leydi" oldu

İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher başkanlığında bir İngiliz heyeti ikili görüşmeler için 28 Mart'ta Sovyetler Birliği'ne gitti. Beş gün süren ziyarette, Thatcher SBKP Genel Sekreteri Gorbaçof ile birçok konuda görüştü. İki liderin çoğu konuda ortak görüş oluşturmadığı söylendi. Ancak Sovyetler Birliği yönetimi Thatcher'a, şimdiye kadar hiçbir Batılı lidere yapmadığını yaptı. Görülmedik ilgi gösterdi. Bu ilginin boyutları o düzeye ulaştı ki daha düne kadar "Demir Leydi" adını takmış oldukları Thatcher'ın adını "Mavi Gözlü Leydi" ye çevirdiler!

Bu tutumun, Evren'in Mart 1982'de Sofya'da "Şahin bakışlı, tatlı gülüşlü yakışıklı general" yakıştırmasıyla karşılanışından pek farkı yoktur.

Cumartesi Moskova'ya gelen Thatcher heyetini havaalanında Sovyet Başbakanı Nikolay Rijkov ve Dışişleri Bakanı Eduard Şevardnadze karşıladı. Ardından Kremlin'e gidildi. Kremlin'de Thatcher'ı Gorbaçof ve eşi karşıladı.

Thatcher pazar günü Zagorsk'taki din merkezini ziyaret etti. Sovyet halkına tanınan din ve kişi özgürlüklerinin genişletilmesinin gerektiğini vurgulayarak şöyle dedi: "Eğer onlara (Sovyet halkına — *İ.S.*) konuşma özgürlüğü ve ibadet özgürlüğü tanımazsan sen (Sovyetler Birliği — *İ.S.*) diğer ülkeler için de tehlikesin. (*The Times,* 30 Mart 1987) Böylece ilk salvoyu başlatmış oldu.

Aynı gün, Thatcher Moskova'nın bir semtini ziyaret etti. Halkla konuştu. Akşam Gorbaçof ve eşi Raisa ile birlikte baleye gitti. Görüşmeler pazartesi günü başladı.

Sabah Gorbaçof ve Thatcher bir yerde dışişleri bakanları Şevardnadze ile Howe da bir başka yerde ayrı ayrı görüştüler. Öğleden sonra yapılan oturuma dışişleri bakanları da katıldı.

Toplumun demokratikleşmesi, Sovyetler'in gelişmesi için zorunludur. Biz bunu çok önceden beri söylüyoruz. Ancak Gorbaçof'un gittiği yolun sosyalizmin ihtiyacı olan demokratikleşme yolu olduğunu söylemek bugün için zordur.

Toplantılarda, silahsızlanma, Afganistan, insan hakları, ve iki ülke arasındaki ekonomik ilişkiler görüşülen ana konulardı.

Akşam Gorbaçof'un verdiği resmi yemekte iki lider farklı görüşlerin varşlığında anlaştıklarını açıkladılar. Bunun da dostluklarına zarar vermeyeceğini söylediler.

Thatcher konuşmasında nükleer silahların kırk yıldan beri barışı koruduğunu, İngiltere'nin nükleer silahlarını muhafaza edeceğini söyledi. ABD'nin Yıldız Savaşları (Star Wars) projesinin gerçekleşebilirliği konusunda ise kuşkusu olduğunu belirtti.

Bunun ardından da Sovyetler Birliği'nin insan haklarını genişletmeden yaptığı silahsızlanma önerilerine güvenilemeyeceğini, Sovyetler'in Afganistan'dan bir an önce çıkmasını istediğini ve sosyalizmin dünya hegemonyası fikrini terketmesi gerektiğini ekledi.

Gorbaçof ise yaptığı konuşmada Batının Sovyet silahsızlanma önerilerini Sovyetler'deki sistem değişikliğine bağlamamasını istedi. Bu ciddi bir tutum değildir dedi. Batının her adımda yeni koşullarla karşılarına gelmesinin doğru olmadığını söyledi. İnsan haklarına da değindi ve konuşacaksak Batıdaki durumları da konuşalım dedi. Bütünüyle bir savunma niteliği taşıyan konuşmasını, "birbirimizi dinleyelim ve anlayalım" diye bağladı,

Uzun görüşmelerin sonunda Salı günü iki ülke arasında bazı pratik meselelerde anlaşmalara varıldı. Karşılıklı olarak yeni elçilik binaları inşa etmede iki ülke arasındaki kırmızı hattı modernleştirmede ve ortak uzay araştırmalarını ve kültürel ilişkileri geliştirmede anlaştılar. Bunun dışında yeni ticaret ve iş anlaşmaları imzalandı.

Böylece hava iyice yumuşatıldı ve Thatcher asıl ilgilendiği konularda kendi programını hiç aksatmadan sürdürdü. Salı günü Sovyet yönetiminin uzun yıllar sürgünde tuttuğu ve geçen yıl serbest bıraktığı Saharof ile İngiliz elçiliğinde görüştü. Hemen ardından Saharof İngiliz elçiliğinde bir basın toplantısı düzenledi. Gorbaçof'un reformlarını, demokratikleşme programını destéklediğini demokratikleşme olmadan ülkenin gelişmesinin mümkün olmayacağını söyledi.

Salı günü Sovyet televizyonu Thatcher'la yapılan bir saate yakın bir röportajı yayınladı, Röportaj sırasında Thatcher Sovyetler Birliği'ni sakınmadan eleştirdi. Kendi ülkesinde izlediği politikanın yararlarını Sovyet halkına ciddi bir soruyla karşılaşmadan anlattı.

Aynı akşam Gorbaçof ve Thatcher protokolun dışına çıkarak birlikte yemek yediler ve başbaşa görüştüler.

Thatcher Çarşamba sabahı Moskova'dan ayrılmadan önce, kısa bir süre önce serbest bırakılan Yahudi lideri Begun ile de görüştü. Ardından yine hemen Kremlin'e gitti ve Gorbaçof'la kısa bir görüşme yaptı. Sonra Gürcistan'ın başkenti Tiflis'e gitti ve aynı akşam da Londra'ya döndü.

Bütün bunlardan sonra Gorbaçof, Thatcher'ın ziyaretini şöyle değerlendirdi: "Ziyaret iki ülke liderinin de verimli diyaloğu sürdürme ve bugünkü gelişmenin önünde duran ana sorunların çözümü için işbirliği isteğini güçlendirmiştir."

Sovyetler'in, İngiltere'de yaklaşan seçimler öncesinde gösterdikleri itibarın kendisinin seçimlerdeki şansını son derece olumlu etkileyeceğini gören Thatcher bu durumdan öyle memnun oldu ki, seçimlere üçüncü kez değil dördüncü kez de başbakan olarak gitmek istediğini söylemeden edemedi. Londra'ya dönüşünde şöyle dedi: "Daha halen benim için yapacak epey iş var, Sürdürebildiğim kadar gitmek istiyorum, Şuna inanıyorum ki tamamen yeni bir bölüme başladık, sürmekte olan hikayenin yeni bir bölümü. Bununla çok uzun bir zaman uğraşmak istiyorum." (*The Times,* 2 Nisan 1987)

Sovyet basını, radyo ve televizyonu da Thatcher'ın ziyaretine ve konuşmalarına geniş yer verdi. Konuşmalarını olduğu gibi bölümler çıkarmadan verdiler. Bu çok nadir bir olaydı.

Sovyetler Birliği yönetimi bu ziyaretle emperyalizmin en etkin liderlerinden birine gerek iç politikada gerekse dış politikada işine yarayacak önemli açılımlar sağladı. Neden Gorbaçof bu kadar ileriye gidip Thatcher'a bu fırsatı verdi?

Sovyetler Birliği'ndeki bir kaynağa göre Thatcher'a gösterilen ilgi, ABD Başkanı Reagan'ın İran skandalı ile siyasi itibarını yitirmesine, Thatcher'ın NATO içindeki etkinliğine ve yapılacak seçimleri kazanacağı inancına dayanıyor.

Gorbaçof'un Thatcher'la başbaşa görüşmelerinde neler söylediğini bilmiyoruz.

Ancak şunu biliyoruz. Thatcher Moskova'ya gitmeden önce oldukça sert konuşuyordu. Yapılan ikili görüşmelerden sonra istemlerinin özünü değil ama tonunu yumuşattı. Hatta biraz daha ileri de gitti ve Gorbaçof'un reformlarının başarısının Batının yararına olduğuna ikna olduğunu söyledi. (*The Times,* 2 Nisan 1987)

Thatcher'ı sevindiren bu duruma komünistlerin kuşku ile bakmaları gerekir. Toplumun demokratikleşmesinin Sovyetler Birliği'nin gelişmesi için zorunlu olduğu bizim için çok önceden altını çizdiğimiz bir gerçektir. Ancak Gorbaçof'un gittiği yolun, sosyalizmin ihtiyacı olan demokratikleşme yolu olduğunu söylemek bugün için zordur.

Hindistan'da üç eyalette yapılan seçimlerin ikisini komünistler ve bağlaşıkları kazandı.

Hindistan'da sol güçleniyor

23 Mart'ta Hindistan'ın Batı Bengal, Kerala ve Keşmir eyaletlerinde parlamento seçimleri yapıldı. Batı Bengal ve Kerala'da Hindistan Komünist Partisi (Marksist) HKP(M) ve bağlaşıkları seçimleri kazandı. Başbakan Gandi'nin Kongre(I) partisi ise diğer partilerin desteği ile Keşmir'de seçimleri zorlukla kazanabildi.

Gandi, 60 milyon nüfusu olan Batı Bengal'de 1977'den beri iktidarda olan HKP(M)'ye karşı yoğun bir seçim kampanyası yürüttü. Bir endüstri merkezi olan Batı Bengal'de işçi sınıfı ve fakir köylüler oylarını yine komünistlere verdiler. Gandi'nin Kongre(I) partisi oy sayısını arttıramadığı gibi 13 milletvekiliğini de kaybetti.

30 milyon nüfusu olan Kerala' da da HKP(M), içinde Hindistan Komünist Partisi HKP'nin de yer aldığı bağlaşıklarıyla birlikte seçimleri kazandı. Böylece Kongre(I) partisinin bu eyaletteki koalisyon hükümetine son verildi.

6,5 milyon nüfuslu Keşmir'de ise Kongre(I) partisinin diğer partilerle kurduğu bağlaşıklık seçimleri kazandı. Böylece Gandi hiç olmazsa bir eyalette seçimi kazanarak büyük bir yenilgiden kurtuldu.

Seçim sonuçları halkın önemli ölçüde sola kaymış olduğunu gösteriyor. Gandi hızla destek yitiriyor. Nitekim son 18 ay içinde yapılan Pencap, Assam ve Mizoram seçimlerini de kaybetti.

Ayrıca Gandi ile Şih devlet başkanı Zail Singh'in arasının açılması da Kongre(I) partisi içindeki sorunları arttırdı.

Komünistlerin durumu

Hindistan'da komünistlerin ve komünist partisinin şanlı bir geçmişi vardır.

Hindistan'ın İngilizler'den bağımsızlığını kazandığı yıllarda komünistler Kerala eyaletinde halk komiteleri, mahkemeler ve milis kuvvetleri kurarak militan bir mücadele yürütüyorlardı. O günlerin başbakanı Nehru komünistlerin üstüne orduyu sürdü. Silahlı çatışmalarda 4000 kişi öldü. Fakat komünistler direndi ve tekrar güçlendiler. 1957'de yapılan Kerala seçimlerini kazanarak bu eyalette iktidara geldiler.

Daha sonraki yıllarda Maoculuğun etkisiyle küçük bir gurup HKP'den ayrıldı. Bunlar 1964'te, Hindistan Komünist Partisi (Marksist) adıyla bir parti kurdular. Tutarlı bir politikaları yoktu ama HKP'nin, tüm resmi partilerde olduğu gibi, SBKP'nin etkisi altında giderek militan bir savaş vermekten yan çizmesi ve burjuvaziyle işbirliği politikası izlemesi sonucunda güçlendi. Bu süreç içinde Maoculuktan uzaklaştı. 1977'de Batı Bengal'de iktidara geldi. Bir toprak reformu yaptı. Halktan önemli destek sağladı.

Bu yıllarda HKP Gandi kuyrukçusu bir politika izliyordu. Böylece burjuvazinin tüm günahlarına ortak oldular. Halkın gözünden düştüler ve giderek zayıfladılar. Sonunda parti içinde bu politikayı en ateşli savunanların bir bölümü (Genel Sekreter dahil) partiden atıldı. Ancak parti olayların gerisinde kalmayı değiştirebilmiş ve eski gücünü toplayabilmiş değildir.

Son seçimlerde Kerala'da HKP(M) ile birlikte HKP de seçimlere girdi. HKP(M)'nin başını çektiği bağlaşıklık Gandi'ye karşı büyük bir başarı sağlayarak seçimi kazandı.

Komünistlerin iki eyalette de seçimleri kazanması Hindistan'da halkın sola kayışındaki güçlenmeyi gösteriyor. Ancak HKP(M) ve HKP halkın istemlerine devrimci çözüm getiremezse kazanılan başarı uzun ömürlü olmayacaktır.

Sayfayı hazırlayan:
Ahmet Fırat

İşçinin onuru sermayeyi yenecektir!

İŞÇİNİN SESİ

Türk-İş'te birleş!
1 Mayıs'ta devleş!
Yıl:13, Sayı:326, 8 Nisan 1987

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

1 Mayıs yaklaşırken burjuvaziye ve oportünizme karşı savaşın ayrılmazlığı iyice ortaya çıkıyor.

ULUSÇULUĞA VURA VURA 1 MAYIS'A

Türkiye toplumu her alanda, her yönüyle hızlı değişimler, çalkantılar içindedir. Toplumsal-siyasal yapı çatırdıyor. Herkes, her sınıf, her örgüt birşeyleri değiştirmek için kolları sıvamış durumdadır.

Bugünün Türkiyesi için herşey söylenebilir ama herhangi bir alanda bir durgunluk, durağanlık olduğu söylenemez. Sözü edilebilecek herhangi bir durgunluk bulunsa bile, bunun, gelen büyük fırtınanın habercisi olmaktan öteye bir anlamı yoktur.

Tüm toplum ayağa kalkmış koşuyor. Büyük bir dinamizm toplumun her yanını bir humma gibi sarmıştır.

İşçi sınıfının savaşımı, grevler ülkenin her köşesinden ses getiriyor. Türk-İş, sendikalar birbiri ardından eylem kararları almak, çıkışlar yapmak zorunda kalıyor. Yükselen savaşımın yalnızca belirli merkezlerde sınırlı kalmadığını görmek ve göstermek, bu önemli gelişmenin altını çizmek önemlidir. Resmi-TKP'nin "birkaç yüz bin" diye küçümsediği işçi sınıfı "ben milyonlarla buradayım, savaşıyorum" diyerek ülkenin dört bir yanından sesini yükseltiyor.

Yinelemekten usanmamamız gereken bu gerçek, hızla siyasallaşmaya başlayan savaşım burjuvazinin uykularını kaçırıyor. Bu gelişmeler burjuvazinin telaşını arttırıyor. Mehmet Keçeciler, "Son günlerde artan grev kararlarının siyasal nitelik kazanmamasına çaba gösterilmesi gerekir" yollu çağrılar yapıyor. (*Cumhuriyet*, 26 Mart 1987)

Uyuyan dev Türk-İş'in hareketlenmesi, yasal kısıtlamaların dışına taşacak tür eylemleri de içeren eylem programlarıyla ortaya çıkması ürküntüyü arttırıyor. Polis tarafından yasaklanan ve engellenen parlamentoya yürüyüş eyleminden sonra Türk-İş hakkında soruşturma açılması, yöneticilerin tek tek sorguya çekilmesi, olası patlamaları engellemeyi misyon edinmiş olan sosyal demokratları ürküttü. İnönü şöyle konuştu:

"Büyük bir çelişki. İşçi haklarının korunması için Türk-İş'in en masumane dilekçe vermek istemesini bile engellemek büyük hata. DGM aracılığıyla Türk-İş'in karşısına çıkmak durumu daha da vahimleştiriyor." (*Cumhuriyet*, 28 Mart 1987)

Neden "hata"? "Vahimleştiriyor" ne demek?

Bu değerlendirmenin altında, bugünün Türkiyesi'nde en "masumane" bir eylemin bile patlamalara yol açabileceği değerlendirmesi yatıyor. Değerlendirme elbette doğrudur. Ama bugün öyle bir ortamda yaşıyoruz ki bu tür eylemler *engellense de, engellenmese de* savaşımı yükseltici bir etki yapıyor. ANAP, engellerse tırmandırmayacağını, SHP ise engellemezse tırmandırmayacağını sanıyor. İşçi sınıfı ise her türlü eylemi ve buna karşı takınılan her tavrı kendi savaşımını bir adım ileri götürmek için kullanıyor. Anahtarın eylem yapmakta, her ne biçimde olursa olsun eylem yapmakta olduğunun bilinciyle ve emin adımlarla yürüyor. Ve "masumane" eylemler tükendikçe, savaşımın daha ileri eylemlere yönelmek zorunda kalacağını biliyor.

Kürt halkının savaşımı, PKK ve resmi TKP

İşçi sınıfının savaşımı yükselirken, grev dalgası her yanı sararken Kürt halkının savaşımı da sürüyor.

Türkiye Kürdistanı'nda yürütülen sömürge savaşı bugünlerde burjuva gazetelerinin manşetlerinden verilmiyor ama savaş sürüyor. Kürt halkına karşı yürütülen barbarca saldırı azalmadı. Kürt devrimcileri yine öldürülüyor. Devrimciler öldürüldüğü zaman, "devletin güçlü olduğu" propagandası için kullanılmayacaksa gazetelerin iç sayfalarında iki satırlık haberlerle geçiştiriliyor. Ama, çatışmalarda kadın ve çocuklardan ölen olunca kıyamet koparılıyor.

Kadın ve çocuk öldürme konusunda Türkiye burjuvazisi son derece deneyimlidir. Dersim ayaklanmaları sırasında ve sonrasında binlerce kadını ve çocuğu kurşuna dizen, kesen ve öldüren burjuvazi, hem de Kemalist burjuvazi değil miydi? Kürdistan'ı kan gölüne çeviren, Kürtleri yığınlar halinde sürgüne yollayan ve yollarda yine binlerce kadın ve çocukla birlikte telef olmalarını sağlayan kimdir?

Bunlar tarihte kalan şeyler de değildir. Türkiye Kürdistanı'nda bugün de uygulanıyor. Dergiler, yayınlar bunları yazmak zorunda kalıyorsa yapılanların gerçek boyutları çok daha büyüktür.

Binlerce köylü Türkiye Kürdistanı'ndan sürgün edilmek üzere sırada bekliyor. Yüzlerce Kürt köyü haritadan silinmek üzere listeleniyor. Bunlar olurken SHP de "Tunceli'de göçe evet diyorlar", baskıyla yaptırılmıyor diye rapor veriyor.

Burjuvazi bir yandan çok demokratik havalarda Bulgaristan'da yapılanları eleştiriyor, öte yandan nüfus müdürlüklerine bir genelge göndererek "Türkçe yazım kurallarına uymayan isimlerin kaydedilmemesini", "mahalli şekle göre değiştirilmesini" emrediyor. (*Cumhuriyet*, 13 Mart 1987)

Bütün bunlar olurken Oktay Akbal da *Cumhuriyet*'teki köşesinde bir şiir yayınlamış, şöyle bitiyor:

"Sanki burada devrimlerle
"Bir Mustafa Kemal hiç doğmamış"

Sonra da ekliyor:

"Güneydoğu'ya Mustafa Kemal devrimlerinin, çağdaşlık, uygarlık, insanca yaklaşım ilkelerinin girmesi gerekir..."

Böylece Kemalistleri Kürt halkının dostu gibi mi gösterecek? Kürt halkı bizzat Mustafa Kemal'in "Güneydoğu"ya nasıl girdiğini bilmiyor mu?

Bir de PKK konusu geliyor. Öyle bir umacı, öyle bir dehşet tablosu yaratılmış ki en başta resmi TKP genel sekreteri Haydar Kutlu *Güneş* gazetesindeki röportajında "Hemen kesin olarak yanıt vereyim ki, bizim PKK ile hiçbir ilişkimiz yoktur" diyor ve bu soruyu soran gazeteciye teşekkür ediyor. Yoksa yok ama bu ne telaş.

Kutlu'nun derdinin ne olduğu ardından söylediklerinde yansıyor. Konuşmanın ardı şöyle geliyor:

"TKP şimdi çok açık şekilde ulusal çıkarları korumak ve ulusal nitelikte bir parti olmak istiyor. Türk halkının karşısında her sorunun çözümüne talip olan bir parti niteliğini kazanmak istiyor.

"Biz Güneydoğu'da olanları biliyoruz. Herkes biliyor. Burada bir sorun var. Bu gerçek kabul edilmelidir. PKK gerçekte bir avuç insan. Biz PKK'nın eylemlerini benimsemiyoruz elbette, doğru görmüyoruz, ama anlıyoruz. Bu eylemlerin, bu sorunları çözeceğine inanmıyoruz. TKP, Meclis'teki gizli görüşmelerde PKK meselesinden suçlanıyor. ASALA meselesinden suçlanıyor. Gizli görüşme açıklanmalı, biz neden suçlandığımızı bilmeli ve buna yanıt vermeliyiz. Terör eylemlerine karşıyız, tasvip etmiyoruz.

"Aytul: Ama bu iki hareketin gayesi Türkiye'den toprak istemede birleşiyor. Bu konuda ne diyorsunuz?

"Kutlu: Ulusal azınlıklar dediğimiz zaman, toprak sorunundan söz etmiyoruz. Olaya soğukkanlı olarak bakılınca kimsenin Türkiye'den toprak istediği yok. Öyleyse önce bunu görmemiz lazım.

"Şunu kabul etmeliyiz: Türkiye'nin toprak bütünlüğü, sınırları elbet korunmalıdır. Türkiye de bir başka devletin toprak bütünlüğüne tecavüz etmemelidir." (*Güneş*, 4 Nisan 1987)

Kutlu, PKK'nın eylemlerinin Kürt sorununu çözeceğine inanmayabilir. Ama önemli olan bu değil kendisinin ne önerdiğidir. "Türkiye'nin toprak bütünlüğü korunmalıdır" derken neyi önerdiği bellidir. "Kahraman Türk ordusu da bunu yapmıyor mu? Kutlu bunu destekliyor! Nerede kaldı ayrılma hakkı? Kürt ulusu bile demiyor, "ulusal azınlıklar" diyor. Kutlu'nun sözleri baştan aşağıya korkunçtur.

PKK'ya gelince. PKK'nın politikası, yanlışları, eylemleri eleştirilebilir. Kendi içlerinde de tartışma konusu olmaktadır. Ama bu sol içinde bir tartışmadır. Bu çerçeve içinde kalmalıdır. Kutlu gibi, Türkiye burjuvazisinin PKK'ya karşı en gaddar saldırılarda bulunduğu bir dönemde ve burjuvazinin konumlarından yapılamaz. Yapılırsa bunun adı başkadır.

Rabıta, İslamcılar, laiklik

Geçtiğimiz günlerin en yoğun tartışılan olaylarından biri de laiklik ve rabıta olayı oldu. Olayın ayrıntıları burjuva basınında o kadar çok işlendi ki bu yönde birşey söylemek gerekmiyor. Ancak birkaç yönüne değinmek gerekir.

Rabıta olayını laiklik elden gidiyor diye öne sürenlerin hiçbiri laik devlette din görevlilerinin varlığını sorguya çekmedi. Konunun özü toz bulutları ardında kayboldu. Şu soruları sormak gerekmez mi?

Laik devlet neden din görevlisi gönderir? Bu iş neden din kuruluşlarına bırakılmaz? Din görevlileri resmi devlet memuru olursa laik devlet ne anlama gelir. Ve, Diyanet İşleri Başkanlığı diye bir devlet kurumu laiklikle nasıl bağdaşır?

Bu konudaki araştırmasıyla tartışmayı başlatan Uğur Mumcu, din görevlisi devlet memurlarının varlığını bir an bile sorguya çekmedi. Bunu "devletin asli ve sürekli işi" olarak kabullendi. İnönü de "devletimizin din görevlileri" diyerek aynı düşünceyi paylaştığını gösterdi.

Böylece en temel soruyu sormaktan yan çizerken şöyle çağrılar yaparak laikliği ne kadar şiddetle savunduklarını "gösterdiler".

"Ey Atatürkçüler, uyanın. Ey Atatürkçüler silkinin. Ey Atatürkçüler, üzerinizdeki ölü toprakları atın. Ey Atatürkçüler, birleşin, örgütlenin, güçlenin, sesinizi çıkarın, laiklik ilkesini 'Kuvayı Milliye ruhu' ve coşkusuyla savunun." (*Cumhuriyet*, 23 Mart 1987)

Öte yandan SHP'nin Evren'in istifasını isteyen çıkışı da, onun ardından gelen "İnönü geri adım atmadı" yollu gazete haberlerine rağmen sessiz sedasız geri çekildi. Hâlâ Cumhurbaşkanı istifa etmelidir görüşünde misiniz sorusuna İnönü'nün verdiği cevaplara bakın:

"Kişisel bir yaklaşım içinde olmadıklarını, istifa gerekir mi gerekmez mi tartışmasının yanlış olduğunu söyledi."

"İstifa işi bitti. Artık o konunun üstünde durmayın." (*Cumhuriyet*, 27 Mart 1987)

Bu mu geri adım atmamak?

SHP bu olayda kendi tabanının bile nasıl gerisinde kaldığını çok güzel sergiledi. Fikri Sağlar'ın başlarda anlattığı gelişmeler bunu apaçık gösteriyor:

"Olay, gazetelerde çıktığı günün gecesi saat 3.30'a kadar örgütten telefonlar yağdı. Kimi 'başımız öne eğikti, kaldırdınız! Türkiye ne durumdaymış, kimler neredeymiş? Öğrendik! Teşekkür ederiz...' diyorlardı." (*Cumhuriyet*, 29 Mart 1987)

İnönü ise Evren konuşmadan önce, "Cumhurbaşkanı laikliği korumak için daha evvel vaziyet almıştı. Şimdi gene alacaktır" diye ümit ediyordu. (*Cumhuriyet*, 24 Mart 1987) Ama Evren yanlış yapmadım, şimdi de yaparım deyince ses çıkarmadı.

Cumhuriyet gazetesi adına Hasan Cemal de maaş bağlama doğru mudur değil midir sorularını sorduktan sonra şöyle diyordu: "Laik cumhuriyet ilkesine ve demokrasiye içtenlikle inananların bu sorulara *'evet öyledir'* diye yanıt verecekleri varsayılır; aksi düşünülemez." (*Cumhuriyet*, 24 Mart 1987)

Rabıta ve laiklik konusu da böylece kapandı. Evren'in istifasının istenmesi de bir "densizlik" olarak nitelendi ve kapatıldı.

Laiklik konusunda SHP'nin altını çizmek için özen gösterdiği bir konu da laikliğin dinsizlik olmadığı konusuydu. *Güneş* gazetesindeki röportajda Kutlu da bu konuda şöyle diyordu:

"Laiklik, dinsizlik demek değildir. Böyle baktığımız zaman, İslami çevreler içinde akılcı çevrelerle ilişkiyi savunuyoruz. Onlarla ortak hedefler içinde birlikte mücadele edebileceğimizi görüyoruz."

Kutlu burada ne diyor? "Laiklik dinsizlik değildir" ne demek? Laik devlet dinsiz devlet demektir. Yani devletin dinden tamamen ayrılması söz konusudur. Öyleyse bunu devlet açısından söylemesi hem baştan aşağı yanlış, hem de saçmadır. Komünist partisi, ya da kendi şahsı için söylüyorsa iyice korkunçtur.

1 Mayıs 1987 yaklaşırken Türkiye işçi sınıfının savaşı 10 yıl öncesini anımsatır şekilde yükseliyor. Bu yükseliş sürecinde burjuvaziye ve oportünizme karşı savaşın ayrılmazlığı bir kez daha iyice ortaya çıkıyor.

İşçi sınıfı her türlü bilinç çarpıtmasına vura vura, ulusçuluğun her türlüsüne karşı savaşa savaşa zafere ulaşacaktır.

Özkan Toprak